

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра фінансів

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему: «Банківське споживче кредитування в умовах
цифровізації»

Виконала: студентка 4курсу, групи ФБСз-41
спеціальності

Куртяк Тамара Ігорівна

Керівник Плець І.І., к.е.н., доцент кафедри
фінансів

Рецензент Стефінін В.В. к.е.н., доцент кафедри
підприємництва, торгівлі та прикладної
економіки

Івано-Франківськ - 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ БАНКІВСЬКОГО СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ	5
1. 1. Теоретичні підходи до визначення та ролі споживчого кредитування	5
1.2. Механізм споживчого кредитування банків	14
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРАКТИКИ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ	18
2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності А-БАНКу	18
2.2. Аналіз портфеля споживчих позик А-БАНКу	28
2.3. Характеристика програм споживчого кредитування А-БАНКу	40
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ	43
3.1. Стан та проблеми банківського споживчого кредитування в Україні	43
3.2. Напрями розвитку банківського споживчого кредитування в умовах цифровізації	58
ВИСНОВКИ	61
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	67
ДОДАТКИ	71

ВСТУП

Одним із найпоширеніших напрямів банківської діяльності є споживче кредитування, яке активно надається населенню та сприяє прискоренню реалізації товарів і послуг, підвищенню платоспроможного попиту та загальній економічній активності. У сучасних умовах цей сегмент демонструє динамічний розвиток у більшості країн світу, а кредитні операції залишаються ключовим джерелом формування доходів банківських установ. Зацікавленість банків у розширенні споживчого кредитування пояснюється вищим рівнем дохідності порівняно з кредитуванням корпоративного сектору. Популярність споживчих кредитів зумовлена їх доступністю, оперативністю отримання та чіткою цільовою спрямованістю, що стимулює зростання попиту на ці фінансові продукти.

Водночас у сучасних умовах вагомого значення набуває цифровізація банківської діяльності, яка істотно трансформує підходи до надання кредитних послуг. Активне впровадження цифрових технологій та автоматизованих систем оцінки кредитоспроможності дозволяє банкам значно спростити процедуру отримання кредитів, скоротити час ухвалення рішень і підвищити рівень клієнтського сервісу. Цифровізація також сприяє розширенню доступу населення до фінансових послуг, зниженню операційних витрат банків та підвищенню їх конкурентоспроможності. Разом із тим вона створює нові виклики, пов'язані з управлінням ризиками, захистом персональних даних та необхідністю вдосконалення регуляторного середовища.

Крім того, на розвиток споживчого кредитування істотно вплинули пандемія COVID-19 та військова агресія росії проти України. У період пандемії спостерігалось зниження попиту на кредити через погіршення фінансового стану населення, а в умовах воєнного стану ця тенденція частково зберігається. У таких умовах саме цифрові інструменти стають важливим чинником підтримки та відновлення кредитної активності банків.

Теоретичні аспекти та розвиток банківського споживчого кредитування досліджуються у роботах ряду науковців. Зокрема, у наукових працях Т. П. Моташка та С. П. Перхайла, У. М. Котенка, а також Ю. Б. Деркача і Д. В. Заєця досліджуються процеси трансформації споживчого кредитування в умовах війни, зокрема аналізуються сучасні тенденції та ризики для банків і позичальників. А. В. Тарасенко, М. Г. Пентелейчук, Ю. А. Белінський і В. М. Харабара з співавторами приділяють увагу оцінці сучасного стану споживчого кредитування та його ролі у формуванні доходів домогосподарств. У роботах Т. В. Забаштанської, О. О. Тарасенка, С. В. Попова, а також О. Б. Жарікової з колегами розглядається вплив маркетингових інструментів і особливості іпотечного кредитування в умовах воєнного стану. Водночас А. Роговий, Ю. Євтушенко, О. Лобко та І. Мурашківська акцентують увагу на розвитку кредитування домогосподарств у контексті цифровізації, аналізуючи теоретичні засади, трансформацію фінансових послуг і функціонування кредитної системи в умовах цифрової економіки. Актуальність теми зумовлює необхідність комплексного дослідження сучасного стану, структури та тенденцій розвитку споживчого кредитування в Україні з урахуванням впливу цифровізації, а також обґрунтування напрямів його подальшого вдосконалення в умовах цифрової трансформації економіки.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є оцінка сучасного стану та визначення перспектив розвитку банківського споживчого кредитування в умовах цифровізації.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- розкрити економічну сутність споживчого кредитування, узагальнити теоретичні підходи до його класифікації та визначити особливості функціонування в Україні;
- проаналізувати програми споживчого кредитування А-Банку, дослідити динаміку та структуру його кредитного портфеля, а також - оцінити стан споживчого кредитування в банківській системі України;

- обґрунтувати основні напрями розвитку споживчого кредитування в умовах цифрової трансформації.

Об’єкт дослідження – процес банківського кредитування населення.

Предмет дослідження – сукупність економічних відносин, що виникають між банками та фізичними особами у процесі надання споживчих кредитів.

Методи дослідження. У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема аналіз і синтез, порівняння, узагальнення, системний підхід, а також графічні та табличні методи. Методи аналізу і порівняння застосовано для оцінки стану споживчого кредитування; групування та узагальнення – для дослідження динаміки кредитного портфеля; абстрактно-логічний метод – для формування напрямів його розвитку; табличні інструменти – для наочного представлення результатів.

Інформаційну базу дослідження становлять офіційна звітність А-Банку, статистичні дані Національного банку України, нормативно-правові акти, що регламентують банківське споживче кредитування. Теоретичну базу складають наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених.

Результати дослідження можуть бути використані банківськими установами при формуванні стратегій розвитку споживчого кредитування. Запропоновані рекомендації сприятимуть удосконаленню механізмів надання кредитів населенню. Основні положення дослідження були представлені на студентській науково-практичній конференції Карпатського національного університету у квітні 2026 року.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг основного тексту становить 66 сторінок. Список використаних джерел налічує 30 позицій.

РОЗДІЛ 1

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗМІСТ БАНКІВСЬКОГО СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ

1.1. Теоретичні підходи до визначення та ролі споживчого кредитування

Споживчий кредит є одним із найпоширеніших видів кредитування в економічно розвинутих країнах, оскільки він не лише задовольняє потреби населення, а й виступає важливим чинником економічного зростання через стимулювання попиту на товари та послуги. У результаті це сприяє збільшенню податкових надходжень і загалом позитивно впливає на розвиток національної економіки.

Розглянемо визначення споживчого кредитування, що подаються в нормативно-правових актах:

- «споживчий кредит – різновид кредиту, що надається споживачу, виключно фізичній особі, для придбання товарів на особисті потреби, не пов'язаних з підприємницькою діяльністю та виконанням службових обов'язків працівниками органів державної влади» [1];
- «споживчий кредит (кредит) – грошові кошти, що надаються споживачу (позичальникові) на придбання товарів (робіт, послуг) для задоволення потреб, не пов'язаних із підприємницькою, незалежною професійною діяльністю чи виконанням обов'язків найманого працівника» [3];
- «споживчий кредит – кошти, що надаються кредитором (банком або іншою фінансовою установою) споживачеві на придбання продукції» [2].

Як бачимо, нормативно-правові акти України подають узгоджене трактування споживчого кредиту з незначними відмінностями у формулюваннях. Узагальнено, споживчий кредит визначається як грошові кошти, що надаються фізичній особі (споживачу) банком або іншою

фінансовою установою для придбання товарів, робіт чи послуг з метою задоволення особистих потреб. Ключовою характеристикою є те, що такий кредит не пов'язаний із підприємницькою діяльністю, незалежною професійною діяльністю або виконанням службових обов'язків. Усі визначення підкреслюють цільове спрямування кредиту – фінансування особистого споживання, а також обмеження кола позичальників фізичними особами.

Тепер розглянемо підходи науковців до визначення даної категорії.

Так Лагутін В.Д. зазначає, що, поживчий кредит – це вид кредиту, що надається фізичним особам для придбання споживчих товарів тривалого користування та послуг із поверненням коштів у розстрочку. Його ключовою сутнісною ознакою є кредитування кінцевого споживання. Завдяки споживчому кредиту населення отримує можливість користуватися товарами і послугами ще до моменту, коли воно здатне повністю їх оплатити, що сприяє підвищенню рівня життя споживачів. У макроекономічному аспекті споживчий кредит підвищує сукупний платоспроможний попит на споживчі товари та послуги, тим самим стимулюючи зростання обсягів їх виробництва [16].

Світлична В.Ю розглядає споживчий кредит, як такий, що надається населенню торговельними підприємствами, банками та іншими фінансовими установами для придбання товарів тривалого користування і послуг із подальшим поверненням коштів у розстрочку. Він орієнтований на задоволення споживчих потреб широких верств населення. Функціонування цього виду кредиту сприяє пришвидшенню реалізації товарних запасів і наданню послуг, а також підвищує платоспроможний попит населення [25].

Савлук М. І. [4] вважає, що споживчий кредит надається юридичним чи фізичним особам на споживчі цілі як банками, так і кредитними установами небанківського типу, а також юридичними і фізичними особами.

Тарасенко А.В. та співавтори розглядають споживчий кредит як один із видів кредитних програм, що передбачає кредитування потреб фізичних осіб

при придбанні товарів і послуг у роздрібних точках продажу (POS) на умовах мінімальної процентної ставки, максимального строку погашення та можливості дострокового закриття кредиту [27].

Загалом наведені підходи до визначення сутності споживчого кредиту є доволі різноманітними та відображають його широке трактування – як за типом кредиту, так і з огляду на суб'єктів кредитування, посередників і умовами, закріпленими в кредитному договорі.

Споживчий кредит характеризується низкою специфічних рис, що зумовлені особливостями індивідуального споживання населення.

По-перше, він відображає взаємовідносини між кредитором і позичальником, суть яких полягає у фінансуванні кінцевого споживання, на відміну від кредитів для бізнесу, що спрямовуються на господарську діяльність або придбання активів і забезпечують рух капіталу.

По-друге, до такого виду кредитування зазвичай звертаються фізичні особи у разі нестачі власних коштів, тоді як підприємства використовують позикові ресурси переважно як джерело формування майбутнього прибутку.

По-третє, основними отримувачами споживчих кредитів є саме фізичні особи.

По-четверте, повернення позикових коштів у цьому випадку здійснюється не за рахунок вивільнення ресурсів, а завдяки їх надходженню або накопиченню у позичальника.

По-п'яте, споживчий кредит слугує інструментом задоволення особистих потреб, даючи можливість отримати товари чи послуги раніше, ніж це було б можливо за умов самостійного накопичення необхідних коштів.

По-шосте, всі форми споживчого кредитування мають виражене соціальне значення, оскільки сприяють підвищенню рівня життя населення, особливо для груп із низькими та середніми доходами, а також підтримують принципи соціальної справедливості [16].

Споживче кредитування є однією з ключових стратегічних складових економічної безпеки держави. Його головна мета полягає у збільшенні обсягів реалізації товарів у роздрібній торгівлі, що, своєю чергою, сприяє зростанню валового внутрішнього продукту. Частка доходів від споживчих кредитів становить приблизно 60–68% у загальній структурі банківських надходжень. Переважно цей вид кредитування орієнтований на обслуговування фізичних осіб, тому кожна банківська установа намагається розробити власний кредитний продукт у даному сегменті, який би мав більш привабливі умови порівняно з конкурентами, з урахуванням загальноринкових параметрів споживчого кредитування. Водночас упровадження нового кредитного продукту для банку завжди пов'язане з певними ризиками [28].

Потреба населення у споживчому кредитуванні зумовлена кількома ключовими чинниками. Насамперед, поточні доходи часто є недостатніми для повного задоволення соціально-економічних потреб у конкретний момент часу. Крім того, розвиток суспільства супроводжується еволюцією індивідуальних потреб населення, що також стимулює звернення до кредитних ресурсів.

Отже, функції кредитування тісно пов'язані з рівнем потреб, особливостями споживання та розподілом доходів між теперішнім і майбутнім періодами. Сучасний етап розвитку характеризується не лише зростанням кількості потреб і попиту на матеріальні блага, а й змінами в їх структурі. Ці процеси відбуваються під впливом конкретних соціально-економічних та інституційних умов, формуючи відповідну модель споживчої поведінки та ставлення населення до залучення позикових коштів.

У міру економічного розвитку держави попит на кредити зростає. Підвищення рівня добробуту населення, збільшення доходів, а також суттєві зміни в асортименті та обсягах пропозиції товарів і послуг на ринку трансформують характер споживання. У результаті поступово змінюється і система цінностей домогосподарств [30].

Негативним аспектом сучасного споживчого кредитування є те, що обсяги заборгованості населення зростають значно швидше, ніж їхні доходи. Погашення кредитів розтягується на тривалий період і суттєво скорочує доступні фінансові ресурси домогосподарств. При цьому борг включає не лише основну суму, а й значні додаткові витрати – відсотки, комісії, платежі за обслуговування, штрафи та страхові внески, які формують повну вартість кредиту. У результаті позичальники змушені спрямовувати дедалі більшу частину своїх доходів на обслуговування кредиту, що зменшує їхні можливості щодо придбання товарів і послуг. Висока вартість кредитних ресурсів фактично свідчить про те, що реальний рівень доходів багатьох українських домогосподарств є нижчим, ніж це відображено в офіційній статистиці, а рівень бідності та соціальної нерівності – вищим.

Витрати на користування товарами, придбаними в кредит, належать до споживчих, однак виплати відсотків та інших платежів фінансовим установам не спрямовуються на задоволення безпосередніх потреб домогосподарств. Тому ці витрати доцільно віднімати від наявних доходів при оцінці добробуту населення. З огляду на масове поширення споживчого кредитування, це може суттєво впливати на реальну картину розподілу доходів у суспільстві, а також змінювати показники бідності та нерівності. [30].

У сучасних умовах кредитні запозичення дедалі більше посилюють майнову диференціацію в суспільстві. Придбання споживчих товарів у кредит, а також вимушене обмеження життєво необхідних витрат через боргове навантаження не лише поглиблюють нерівність, але й підвищують рівень соціальної напруженості та стримують становлення середнього класу.

Отже, процеси у сфері кредитування населення, що відбуваються за недостатнього контролю за рівнем їхніх доходів і супроводжуються зростанням відсоткових ставок, сприяють підвищенню рівня бідності та нерівності. Це, у свою чергу, деформує соціально-економічну природу кредитування населення [30].

Споживче кредитування у мирний час має великий вплив на національну економічну систему (рис.1.1)

Рис. 1.1. Напрями впливу споживчого кредитування на національну економічну систему. Розроблено на основі [14]

Споживче кредитування відіграє важливу роль у функціонуванні національної економічної системи. Воно стимулює попит на товари та послуги, що, у свою чергу, сприяє розвитку внутрішнього ринку, активізації фінансового ринку, цифровізації фінансового сектору. Активізація банківського сектору забезпечує ефективніший перерозподіл фінансових ресурсів, сприяє прискоренню їх обігу, а також зростають податкові надходження до державного бюджету. Окрім базових ефектів, споживче кредитування стимулює економічне зростання через мультиплікативний

ефект попиту; розширює доступ населення до фінансових ресурсів, особливо для тих, хто не має значних заощаджень. Споживче кредитування позитивно впливає і на соціальну сферу: підвищується рівень життя населення, зміцнюється соціальна стабільність.

Однак, в умовах війни руйнуються не тільки сталі господарські зв'язки у сфері виробництва та торгівлі, а й створюються суттєві дисбаланси на ринку споживчого кредитування. В свою черги дисбаланси продукують ризики для ключових суб'єктів ринку – кредиторів та позичальників.

Розглянемо види споживчих позик (табл.1.1.).

Таблиця 1.1

Класифікація споживчого кредитування

Ознака класифікації	Види
За об'єктом кредитування	- на купівлю товарів - на оплату послуг, робіт
За формою отримання	- прямий кредит - із поручительством
За цільовим призначенням	- на поточне споживання (у т.ч. карткові кредити, товари тривалого користування) - інвестиційний кредит (на купівлю, модернізацію і будівництво житла)
За строками	- коротко- - середньо- - довгострокові
За кредитором	- банківські установи - небанківські фінансові установи (кредитні спілки, ломбарди) - торговельні організації - інші фінансові посередники
За способом надання	- одноразові (надані однією повною сумою) - на основі поновлюваної та непоновлюваної кредитної лінії (надані частинами, загальна сума яких не перевищує суми установленної договором)

Продовження табл. 1.1

За технологією видачі	- cash – кредити - експрес-кредити - карткові кредити
За способом погашення	- одноразовим платежем (без розстрочки) - багаторазовими платежами (із розстрочкою) - автоматичне погашення за рахунок надходжень (у випадку встановлення овердрафту на зарплатну картку)
За формами надання коштів	- готівкою - у безготівковій формі
За забезпеченням	- забезпечені заставою (майном, майновими правами, цінними паперами) - гарантовані (банками, фінансами чи майном третьої особи) - з іншим забезпеченням (поручительство, свідоцтво страхової організації) - незабезпечені (беззаставні)

Складено на основі [16,18,28]

Класифікація споживчого кредиту відображає різноманітність форм і умов надання кредитних ресурсів фізичним особам.

За об'єктом кредитування кредити поділяються залежно від того, на що саме спрямовуються кошти: придбання товарів або оплата робіт та послуг. Це дозволяє банкам і фінансовим установам чітко визначати ризики та умови кредитування.

За формою отримання виділяють прямі кредити (безпосередньо позичальнику) та кредити з поручительством, де залучається третя сторона як гарант повернення коштів.

За цільовим призначенням кредити можуть бути спрямовані на поточне споживання (наприклад, побутова техніка, щоденні витрати) або мати інвестиційний характер (наприклад, придбання чи будівництво житла).

За строками кредити класифікуються залежно від періоду користування: короткострокові (до 1 року), середньострокові (1–5 років) та довгострокові (понад 5 років).

За кредитором виділяють широкий спектр установ від банків до небанківських фінансових установ і торговельних організацій, що свідчить про розвиток різних каналів фінансування споживчих потреб.

1.2. Механізм банківського споживчого кредитування

Механізм банківського споживчого кредитування являє собою сукупність організаційних, економічних та правових елементів і процедур, за допомогою яких банк здійснює надання кредитів фізичним особам на споживчі потреби.

Процес споживчого кредитування реалізується через послідовність етапів, які формують єдиний кредитний механізм.

1. Попередній етап (звернення клієнта). Позичальник подає заявку до банку із зазначенням суми, строку та цільового призначення кредиту. Банк проводить первинну консультацію та оцінює можливість надання кредиту .

2. Аналіз кредитоспроможності позичальника. Банк здійснює оцінку фінансового стану клієнта, його платоспроможності, кредитної історії та рівня ризику. На цьому етапі часто застосовуються скорингові моделі.

3. Прийняття рішення про кредитування. На підставі аналізу документів кредитний комітет банку приймає рішення щодо надання або відмови у кредиті .

4. Укладання кредитного договору. У разі позитивного рішення між банком і позичальником укладається кредитний договір, у якому визначаються всі умови кредитування: сума, строк, процентна ставка, графік погашення та відповідальність сторін .

5. Видача кредиту. Кредитні кошти надаються позичальнику одноразово або частинами (траншами), залежно від умов договору.

6. Контроль і супровід кредиту. Банк контролює своєчасність погашення кредиту та сплату відсотків, здійснює моніторинг фінансового стану позичальника.

7. Погашення кредиту. Позичальник повертає кредит відповідно до встановленого графіка. У разі виникнення проблемної заборгованості банк застосовує процедури реструктуризації або стягнення.

Сучасний механізм споживчого кредитування характеризується:

- активним використанням онлайн-кредитування та цифрових технологій;
- застосуванням скорингових систем оцінки ризику;
- спрощенням процедури отримання кредиту для клієнтів;
- підвищеною увагою до управління кредитними ризиками.

Ефективний механізм кредитування забезпечує баланс між прибутковістю банку та мінімізацією ризиків.

Позичальник, який звертається до банку для отримання споживчого кредиту, повинен подати заяву із зазначенням основних параметрів майбутнього кредиту: його мети, суми, виду, строку користування та можливого забезпечення. Після надходження заяви її розглядає кредитний працівник банку. Він проводить попередню співбесіду з потенційним клієнтом і приймає первинне рішення щодо можливості надання кредиту або відмови. У разі позитивного рішення формується кредитне досьє, до якого додаються заява та всі документи, подані позичальником. Далі матеріали передаються до підрозділу, що здійснює оцінку кредитоспроможності клієнта.

На наступному етапі банк аналізує фінансовий стан фізичної особи. Для цього встановлюються відповідні показники та критерії оцінювання залежно від цілей кредитування (придбання житла, автомобіля, товарів тривалого користування чи інших потреб), розміру та строку кредиту, а також виду забезпечення. Якщо результати аналізу свідчать про належну кредитоспроможність клієнта, банк переходить до розроблення умов

кредитного договору. Цей процес називають структуруванням кредиту. Під час структурування визначаються основні параметри кредиту: його цільове призначення, сума, строк користування, порядок погашення, вид забезпечення, процентна ставка та інші умови. Найчастіше споживчі кредити фізичні особи оформлюють для придбання товарів тривалого користування, зокрема автомобілів, побутової техніки тощо. Банки зазвичай не кредитують спекулятивні операції, оскільки їх успішність залежить від ризикових або навіть незаконних угод, що значно підвищує ймовірність неповернення коштів. Мета кредиту впливає і на форму кредитування. Наприклад, для покриття тимчасового дефіциту коштів між доходами та витратами можуть використовуватися кредитні картки або встановлення кредитного ліміту на зарплатну картку. Якщо ж ідеться про значні витрати, більш доцільним є оформлення строкового кредиту. Банк обов'язково перевіряє обґрунтованість суми, яку просить клієнт. Важливо правильно визначити необхідний обсяг фінансування, щоб уникнути потреби у додаткових позиках або проблем із погашенням. Тому банк аналізує розрахунки позичальника та за потреби коригує їх. Зазвичай кредитна установа також вимагає, щоб клієнт брав участь у фінансуванні покупки власними коштами. Як правило, банк покриває приблизно від двох третин до трьох чвертей вартості товару чи послуги.

Погашення кредиту може здійснюватися одноразово наприкінці строку дії договору або поступово рівними платежами протягом усього періоду кредитування. У другому випадку банк складає графік погашення заборгованості відповідно до умов договору.

Під час надання кредиту важливо визначити джерела його погашення. Основними джерелами є регулярні доходи позичальника або продаж належних йому активів. У більшості випадків банки оцінюють саме стабільність і розмір доходів клієнта. Для додаткової гарантії повернення коштів банк може вимагати перерахування заробітної плати на рахунок, відкритий у цій установі. Якщо ж погашення планується за рахунок реалізації

майна чи цінних паперів, існує ризик, що отриманих коштів буде недостатньо для повного покриття боргу.

Однією з важливих умов кредитування є строк користування кредитом. Чим він довший, тим вищим є ризик виникнення непередбачених обставин, які можуть ускладнити повернення позики.

Важливе значення має і забезпечення кредиту. Банк оцінює, яке майно позичальник може передати в заставу, та перевіряє відповідність запропонованих умов реальним фінансовим можливостям клієнта. Зокрема, якщо майно є спільною власністю подружжя, потрібна письмова згода другого з подружжя на передачу його в заставу. Не приймається у заставу житло, де зареєстровані неповнолітні або пенсіонери, а також майно, придбане менш ніж три роки тому, оскільки такі угоди можуть бути оскаржені попередніми власниками. Крім того, предмет застави підлягає обов'язковому страхуванню на користь банку.

Після ухвалення позитивного рішення та визначення всіх умов кредитування банк переходить до укладення кредитного договору з позичальником [16,18].

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ПРАКТИКИ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ

2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності А-БАНКу

АТ «А-Банк» (АКЦЕНТ-БАНК) є одним із системно важливих банків України. Такий статус означає, що його діяльність має значний вплив на стабільність банківської системи, тому до нього застосовуються підвищені вимоги з боку Національний банк України. Зокрема, банк зобов’язаний формувати додатковий капітал (буфер системної важливості), що підвищує його фінансову стійкість і здатність протистояти кризам.

А-Банк отримав статус системно важливого ще у 2020 році, і він регулярно підтверджується у подальші роки, зокрема у 2024 році за рішенням НБУ.

Банк активно інтегрований у платіжну інфраструктуру: він є учасником міжнародних платіжних систем VISA та Mastercard, а також національної системи «ПРОСТІР». Це забезпечує клієнтам можливість здійснювати як внутрішні, так і міжнародні розрахунки [29].

Таблиця 2.1

Кількісні показники А-Банку

Показник	01.01.2026
Активні кредитні картки	2110641
Кількість відділень в Україні	195
Кількість вкладників	4142523

Джерело :[29]

Крім того, у 2024 році банк розпочав розвиток власної мережі обслуговування: спочатку було запущено банкоматну мережу, а згодом — мережу платіжних терміналів. Станом на початок 2025 року А-Банк уже має 36 банкоматів і 1097 терміналів самообслуговування по всій Україні.

Загалом А-Банк характеризується як стабільна фінансова установа, що активно розвиває платіжні сервіси та займає важливе місце в банківській системі країни. У кінці 2024 року рейтингове агентство «Кредит-рейтинг» підтвердило довгостроковий кредитний рейтинг на рівні AA (висока кредитоспроможність), у 2025 році підтвердило рейтинг надійності вкладів на рівні 4 «високонадійний банк»

Для того, щоб проаналізувати масштаби діяльності і напрями вкладень банку, проаналізуємо динаміку та структуру активів А-Банку за період з 31.12.2022 до 31.12.2024 року (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка активів А-Банку, станом на кін. року, тис.грн.

Стаття	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, ланц.	
				2023	2024
Грошові кошти та їх еквіваленти	10387765	12 703 593	11 942 053	+2 315 828	-761 540
Кредити та заборгованість банків	-	826 727	—	+826 727	-826 727
Кредити та заборгованість клієнтів	5516412	8 567 591	15 828 835	+3 051 179	+7 261 244
Інвестиції в цінні папери	175703	920 970	3 654 677	+745 267	+2 733 707
Інвестиційна нерухомість	11946	12 650	13 693	+704	+1 043
Відстрочені податкові активи	50	6 577	—	+6 527	-6 577
Нематеріальні активи (крім гудвілу)	74154	82 436	91 268	+8 282	+8 832
Основні засоби	260894	250 703	332 148	-10 191	+81 445

Продовження табл.2.2

Активи з права користування (оренда)	78208	82 279	125 198	+4 071	+42 919
Інші фінансові активи	1251633	1 518 353	2 331 080	+266 720	+812 727
Інші нефінансові активи	26636	85 826	88 418	+59 190	+2 592
Необоротні активи, утримувані для продажу	3327	2 371	861	-956	-1 510
Загальна сума активів	17786728	25 060 076	34 408 231	+7 273 348	+9 348 155

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

Загальні активи банку зросли на 7,27 млрд грн (за 2023 рік), на 9,35 млрд грн (за 2024 рік). Найбільший приріст серед активів демонструють кредити та заборгованість клієнтів: на 3,05 млрд грн (за 2023 рік) та на 7,26 млрд грн (за 2024 рік). Як бачимо, спостерігається стійке та прискорене зростання кредитного портфеля. Також відбулося активне нарощення інвестицій у цінні папери: на 745 млн грн за 2023 рік та на 2,73 млрд грн за 2024 рік, що забезпечує диверсифікацію активів банку. Спостерігається нестабільність грошових коштів: зростання у 2023, але зниження на 761 млн грн у 2024 році, що вказує на зменшення ліквідності через перерозподіл у дохідні активи. Кредити банкам і відстрочені податкові активи носять епізодичний характер. Помірне зростання довгострокових активів: основних засобів (на 81 млн), нематеріальних активів (на 8,8 млн), оренди (на 42,9 млн), що засвідчує поступове розширення матеріальної бази.

Банк демонструє агресивну стратегію зростання активів, орієнтацію на кредитування та інвестиції, поступове зниження частки ліквідних активів.

Таблиця 2.3

Аналіз структури активів А-Банку (%), станом на кінець року

Стаття	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, ланц.	
				2023	2024
Грошові кошти та їх еквіваленти	58,40	50,70	34,70	-13,18	-31,56
Кредити та заборгованість банків	-	3,30	0,00	-	-100,00
Кредити та заборгованість клієнтів	31,01	34,20	46,01	+10,29	+34,53
Інвестиції в цінні папери	0,99	3,67	10,62	+270,71	+189,37
Інвестиційна нерухомість	0,07	0,05	0,04	-28,57	-20,00
Відстрочені податкові активи	0	0,03	0,00	-	-100,00
Нематеріальні активи (крім гудвілу)	0,42	0,33	0,27	-21,43	-18,18
Основні засоби	1,47	1,00	0,97	-31,97	-3,00
Активи з права користування (оренда)	0,44	0,33	0,36	-25,00	+9,09
Інші фінансові активи	7,04	6,06	6,78	-13,92	+11,88
Інші нефінансові активи	0,15	0,34	0,26	+126,67	-23,53
Необоротні активи, утримувані для продажу	0,02	0,01	0,00	-50,00	-100,00
Загальна сума активів	100,00	100,00	100,00	-	-

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

Як видно з таблиці 2.3, структурі активів банку домінують: грошові кошти та їх еквіваленти, кредити та заборгованість клієнтів та інші фінансові активи. Протягом аналізованого періоду спостерігається перерозподіл активів: зменшення частки високоліквідних активів (грошових коштів), зростання кредитного портфеля та інвестицій у цінні папери. Частка грошових коштів зменшилась з 58,40% (у 2022) до 34,70% (у 2024), що свідчить про перенаправлення ресурсів у більш дохідні активи. Частка кредитів клієнтам зросла з 31,01% до 46,01%, як бачимо, банк посилює

кредитну функцію та орієнтацію на прибутковість. Відбулося стрімке зростання інвестицій у цінні папери з 0,99% до 10,62% – один із найприбутковіших напрямів розміщення активів. Частка основних засобів, нематеріальних активів, інвестиційної нерухомості мали тенденцію до зниження.

Структура активів банку за 2022–2024 роки демонструє перехід від ліквідної моделі до прибутково орієнтованої (кредити та цінні папери), що створило умови для підвищення дохідності активних операцій, але потенційного зростання ризиків (кредитного та ринкового), підвищення залежності від якості портфеля.

Таблиця 2.4

Аналіз динаміки зобов'язань А-Банку, станом на кін. року, тис.грн

Стаття	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, ланц.	
				2023	2024
Кошти банків	179 040	91 217	99 621	-87 823	+8 404
Кошти клієнтів	14 572 422	20 263 717	28 596 912	+5 691 295	+8 333 195
Резерви за зобов'язаннями	12 576	26 309	49 165	+13 733	+22 856
Забезпечення виплат працівникам	36 764	50 999	64 918	+14 235	+13 919
Інші фінансові зобов'язання	502 985	1 168 278	1 168 510	+665 293	+232
Інші нефінансові зобов'язання	30 544	81 069	77 406	+50 525	-3 663
Поточні податкові зобов'язання	19 882	438 373	541 284	+418 491	+102 911

Продовження табл.2.4

Відстрочені податкові зобов'язання	14 056	28 913	49 422	+14 857	+20 509
Загальна сума зобов'язань	15 368 269	22 148 875	30 647 238	+6 780 606	+8 498 363

Розраховано за даними [29]

Як видно з табл. 2.4, загальна сума зобов'язань зросла на 6,78 млрд. грн за 2023 рік, на 8,50 млрд. грн за 2024 рік., що вказує на стійке та прискорене нарощення ресурсної бази та розширення діяльності банку.

Найбільше зростання серед зобов'язань демонструють кошти клієнтів: на 5,7 млрд. грн у 2023 році та на 8,3 млрд. грн у 2024 році.

Різке зростання податкових зобов'язань на 418 млн (за 2023 рік), на 103 млн (за 2024 рік) свідчить про зростання прибутковості та збільшення податкового навантаження.

Таблиця 2.5

Аналіз структури зобов'язань А-Банку (%), станом на кінець року

Стаття	2022	2023	2024
Кошти банків	1,16	0,41	0,33
Кошти клієнтів	94,82	91,48	93,31
Резерви за зобов'язаннями	0,08	0,12	0,16
Забезпечення виплат працівникам	0,24	0,23	0,21
Інші фінансові зобов'язання	3,27	5,27	3,81
Інші нефінансові зобов'язання	0,20	0,37	0,25
Поточні податкові зобов'язання	0,13	1,98	1,77
Відстрочені податкові зобов'язання	0,09	0,13	0,16
Разом	100	100	100

Розраховано за даними [29]

У структурі зобов'язань спостерігаємо абсолютне домінування коштів клієнтів як основного джерела ресурсів: 94,8% у 2022 році, 91,5% у 2023,

93,3% у 2024 році. Для банку характерна класична депозитна модель фінансування, що є відносно стабільною моделлю фінансування.

Позитивним моментом у структурі зобов'язань є скорочення ролі міжбанківських ресурсів, що зменшує залежність банку від ресурсів міжбанківського ринку і підвищує фінансову стабільність. Так, частка коштів банків зменшилася з 1,16% у 2022 році до 0,33% у 2024 році.

Таблиця 2.6

**Аналіз динаміки власного капіталу А-Банку,
станом на кін. року, тис.грн**

Стаття	2022	2023	2024	Абсолютне відхилення, ланц., +/-	
				2023	2024
Статутний капітал	1 054 704	1 514 505	2 115 686	+459 801	+601 181
Нерозподілений прибуток	503 281	984 748	1 170 603	+481 467	+185 855
Емісійний дохід	41	41	41	0	0
Незареєстрований статутний капітал	459 801	—	—	-459 801	0
Результат від операцій з акціонером	165 000	165 000	165 000	0	0
Резерви та інші фонди	172 106	172 106	206 282	0	+34 176
Резерв переоцінки ОЗ	16 212	17 450	21 142	+1 238	+3 692
Резерв справедливої вартості цінних паперів	47 314	57 351	82 239	+10 037	+24 888
Усього власного капіталу	2 418 459	2 911 201	3 760 993	+492 742	+849 792

Розраховано за даними А-Банку [29]

Як бачимо з табл.2.6, власний капітал банку демонструє загальне зростання: на 493 млн грн у 2023 році та на 850 млн грн у 2024 році, що

засвідчує стабільне та прискорене зростання капіталізації банку. Серед елементів капіталу найбільше зростання спостерігається статутного капіталу: на 459,8 млн у 2023 році та на 601,2 млн у 2024 році. Як бачимо, банк активно докапіталізується і зміцнює фінансову стійкість.

Також спостерігаємо значне зростання нерозподіленого прибутку на 481 млн у 2023 році, на 186 млн у 2024 році, що свідчить про прибуткову діяльність і накопичення внутрішніх ресурсів. Емісійний дохід та результат від операцій з акціонером не впливають на динаміку. Помірне зростання резервів та фондів (на 34 млн у 2024 році) та резервів переоцінки та справедливої вартості означає підвищення безпеки та врахування ринкових змін.

Таблиця 2.7

Аналіз структури власного капіталу А-Банку (%), станом на кінець року

Стаття	2022	2023	2024
Статутний капітал	43,60	52,02	56,25
Нерозподілений прибуток	20,81	33,82	31,12
Емісійний дохід	0,00	0,00	0,00
Незареєстрований статутний капітал	19,01	0,00	0,00
Результат від операцій з акціонером	6,82	5,67	4,39
Резерви та інші фонди	7,11	5,91	5,49
Резерв переоцінки ОЗ	0,67	0,60	0,56
Резерв справедливої вартості ЦП	1,96	1,97	2,19
Разом	100	100	100

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

У структурі власного капіталу банку частка статутного капіталу була найбільшою і поступово зростала: з 43,6% у 2022 році до 52,02% у 2023 році до 56,3% у 2024 році. Частка нерозподіленого прибутку зросла з 20,81 у 2022 році до 31,12% у 2024 році.

Проаналізуємо структуру формування прибутку банку (табл.2.8). За 2024 рік дохід від звичайної діяльності зріс на 2 875,720 млн грн і склав станом на кінець року 8 532,451 млн грн.

За 2024 рік процентні доходи зросли на 2 055,015 млн грн і склали станом на кінець року 6 198,346 млн грн. У тому числі процентний дохід (ефективна ставка) зріс на 2 074,423 млн грн і склав 6 144,196 млн грн, тоді як інші процентні доходи зменшилися на 19,408 млн грн і становили 54,150 млн грн.

Таблиця 2.8

Аналіз формування доходів та витрат А-банку, тис.грн

Стаття	2023	2024	Абсолютне відхилення, +/-
Дохід від звичайної діяльності	5 656 731	8 532 451	+2 875 720
Процентні доходи	4 143 331	6 198 346	+2 055 015
в.т.ч			
Процентний дохід (ефективна ставка)	4 069 773	6 144 196	+2 074 423
Інші процентні доходи	73 558	54 150	-19 408
Процентні витрати	(1 437 791)	(1 918 593)	-480 802
Чистий процентний дохід	2 705 540	4 279 753	+1 574 213
Комісійні доходи	1 452 528	2 262 426	+809 898
Комісійні витрати	(1 168 862)	(1 547 269)	-378 407
Чистий комісійний дохід	283 666	715 157	+431 491
Інші доходи	60 872	71 679	+10 807
Прибуток до оподаткування	1 061 948	1 723 838	+661 890
Податок на прибуток	(581 071)	(903 320)	-322 249
Чистий прибуток	480 877	820 518	+339 641

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

За 2024 рік процентні витрати зросли на 480,802 млн грн і склали 1 918,593 млн грн. У результаті чистий процентний дохід зріс за 2024 рік на 1 574,213 млн грн і склав станом на кінець року 4 279,753 млн грн.

За 2024 рік комісійні доходи зросли на 809,898 млн грн і склали 2 262,426 млн грн, тоді як комісійні витрати зросли на 378,407 млн грн і

досягли 1 547,269 млн грн. У результаті чистий комісійний дохід зріс на 431,491 млн грн і склав 715,157 млн грн.

За 2024 рік інші доходи зросли на 10,807 млн грн і склали 71,679 млн грн.

Прибуток до оподаткування зріс на 661,890 млн грн і склав 1 723,838 млн грн. Податок на прибуток зріс на 322,249 млн грн і склав 903,320 млн грн.

У результаті чистий прибуток зріс на 339,641 млн грн і склав станом на кінець року 820,518 млн грн., що свідчить про ефективне управління активами та масштабування бізнесу.

У 2024 році спостерігається суттєве зростання фінансових результатів банку, що зумовлено передусім активним нарощенням доходів. Основну частку в структурі доходів традиційно займають процентні доходи, які формують переважну частину доходу від звичайної діяльності (понад 70%). Їх зростання було забезпечене насамперед доходами за ефективною процентною ставкою, що свідчить про розширення кредитних операцій та підвищення їх дохідності.

Другою за значенням складовою є комісійні доходи, частка яких також помітно зросла у 2024 році. Це вказує на активізацію розрахунково-касового обслуговування та інших банківських послуг. Інші доходи займають незначну частку у загальній структурі.

Щодо витрат, найбільшу частку становлять процентні витрати, що пов'язано із залученням ресурсів (депозитів та інших зобов'язань). Водночас значними є і комісійні витрати, однак їх обсяг суттєво менший порівняно з процентними витратами.

Важливо, що темпи зростання доходів перевищують темпи зростання витрат, що забезпечило підвищення як чистого процентного доходу, так і чистого комісійного доходу. У результаті це позитивно вплинуло на кінцевий фінансовий результат: чистий прибуток банку у 2024 році суттєво зріс.

Отже, можна зробити висновок, що у 2024 році банк демонструє ефективну діяльність, орієнтовану на кредитні операції як основне джерело доходів, при збереженні контролю за витратами та зростанні прибутковості.

Таблиця 2.9

Динаміка показників прибутковості А-банку за 2023-2024 рр.

Показник	2023	2024	Оптимальне значення	Абсолютне відхилення, +/-
ROA (рентабельність активів)	1,92%	2,38%	5%	+0,46 в.п.
ROE (рентабельність капіталу)	16,52%	21,82%	15%	+5,30 в.п.

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

Підвищення показника ROA з 1,92% до 2,38% свідчить, що активи використовуються ефективніше, хоча менше за оптимальне значення.

Показник ROE також зріс з 16,5% до 21,8% і демонструє дуже високий рівень ефективності, тобто банк генерує значну віддачу на капітал.

Результати аналізу підтверджують зростання кредитного портфеля банку, зменшення ліквідності та збільшення ризик-орієнтованих активів, що і дало вищу прибутковість та ефективніше використання ресурсів.

2.2. Аналіз портфеля споживчих позик А-БАНКУ

Проаналізуємо кредитний портфель А-Банку. Для цього сформуємо таблицю вихідних даних (табл.2.10)

Таблиця 2.10

Вихідні дані для аналізу кредитного портфеля А-Банку
за класами клієнтів, тис.грн

Показник	Валова балансова вартість			Резерви під очікувані кредитні збитки			Балансова вартість		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024

Кредити фізичним особам	8738511	10593642	17362399	(3772932)	(2571780)	(2172614)	4965579	8021862	15189785
Кредитні картки	5183273	6507005	10466583	(2079113)	(1526109)	(953239)	3104160	4980896	9513344

Продовження табл.2.10

Споживчі кредити фізичним особам	2282935	2622086	5 142 317	(1219171)	(438 003)	(516 193)	1063764	2184083	4626124
Автокредитування фізичних осіб	148 705	249 996	416 086	(19257)	(7 991)	(14 232)	129 448	242 005	401 854
Фінансовий лізинг фізичним особам	323 821	198 081	123 386	(56881)	(42 138)	(40 403)	266 940	155 943	82 983
Іпотечне кредитування	100 853	104 266	116 136	(95335)	(100 728)	(113 865)	5 518	3 538	2 271
Інші кредити фізичним особам	698 924	912 208	1 097 891	(303175)	(456 811)	(534 682)	395 749	455 397	563 209
Кредити юридичним особам	693 889	691 602	786 751	(143056)	(145 873)	(147 701)	550 833	545 729	639 050
Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	9432400	11285244	18149150	(3915988)	(2717653)	(2320315)	5516412	8567591	15828835

Складено за даними річної звітності А-Банку [29]

У 2023 році валова балансова вартість кредитів фізичним особам зросла на 1 860,131 млн грн або на 61,6%, у 2024 році – на 6 772,751 млн грн або на 89,3%. Водночас резерви під очікувані кредитні збитки у 2023 році зменшилися на 1 201,141 млн грн або на 31,2%, а у 2024 році – на 399,166 млн грн або на 15,5%. Чиста балансова вартість кредитів у 2023 році зросла на 3 056,283 млн грн або на 21,3%, а у 2024 році – на 7 167,923 млн грн або на 62,9%, що свідчить про активне розширення роздрібного кредитування. У 2023 році валова балансова вартість кредитів за картками зросла на 1 319,732 млн грн або на 60,4%, у 2024 році – на 3 966,578 млн грн або на 91,0%. Резерви у 2023 році скоротилися на 552,904 млн грн або на 26,6%, а у

2024 році – на 572,870 млн грн або на 37,6%. Чиста балансова вартість у 2023 році зросла на 1 876,736 млн грн або на 25,5%, у 2024 році – на 4 532,448 млн грн або на 61,0%, що вказує на високу популярність карткового кредитування.

Таблиця 2.11

**Аналіз динаміки показників кредитного портфеля банку
(абсолютне відхилення, +/-), тис.грн**

Показник	Валова балансова вартість		Резерви під очікувані кредитні збитки		Балансова вартість	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Кредити фізичним особам в т.ч.	1 860 131	6 772 751	-1 201 141	-399 166	3 056 283	7 167 923
Кредитні картки	1 319 732	3 966 578	-552 904	-572 870	1 876 736	4 532 448
Споживчі кредити фізичним особам	334 151	2 519 711	-218 832	-78 190	1 120 319	2 442 041
Автокредитування фізичних осіб	101 291	166 090	-11 266	6 241	112 557	159 849
Фінансовий лізинг фізичним особам	-125 740	-74 695	-14 743	-1 735	-110 997	-72 960
Іпотечне кредитування	3 413	11 870	5 393	13 137	-1 980	-1 267
Інші кредити фізичним особам	213 284	185 683	153 636	77 871	59 648	107 812
Кредити юридичним особам	-92 287	185 150	2 817	1 828	-5 104	93 321
Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	1 894 844	6 326 766	-1 202 335	-393 338	3 051 179	7 261 244

Складено за даними [29]

У 2023 році валова балансова вартість споживчих кредитів фізичним особам зросла на 334,151 млн грн або на 105,3%, у 2024 році – на 2 519,711 млн грн або на 111,8%. Резерви у 2023 році зменшилися на 218,832 млн грн або на 101,0%, а у 2024 році – на 78,190 млн грн або на 18,3%. Чиста балансова вартість у 2023 році зросла на 1 120,319 млн грн або на 14,7%, у 2024 році – на 2 442,041 млн грн або на 96,0%, що свідчить про суттєве зростання попиту на споживчі кредити.

Таблиця 2.12

Темп приросту складових кредитного портфеля А-Банку, %

Показник	Валова балансова вартість		Резерви під очікувані кредитні збитки		Балансова вартість	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Кредити фізичним особам в т.ч.	61,6	89,3	-31,2	-15,5	21,3	62,9
Кредитні картки	60,4	91,0	-26,6	-37,6	25,5	61,0
Споживчі кредити фізичним особам	105,3	111,8	-101,0	-18,3	14,7	96,0
Автокредитування фізичних осіб	86,9	66,0	-58,5	78,1	68,1	66,5
Фінансовий лізинг фізичним особам	-41,6	-46,8	-25,2	-4,1	-38,8	-37,7
Іпотечне кредитування	-35,9	-35,8	5,7	13,0	3,4	11,4

Продовження табл.2.12

Інші кредити фізичним особам	15,1	23,7	50,7	17,0	30,5	20,4
Кредити юридичним особам	-0,9	17,1	2,0	1,3	-13,3	26,8
Усього кредитів та заборгованості клієнтів	55,3	84,7	-30,7	-14,5	20,1	56,6

Складено за даними [29]

У 2023 році валова балансова вартість автокредитування фізичних осіб зросла на 101,291 млн грн або на 86,9%, у 2024 році – на 166,090 млн грн або на 66,0%. Резерви у 2023 році зменшилися на 11,266 млн грн або на 58,5%, тоді як у 2024 році зросли на 6,241 млн грн або на 78,1%. Чиста балансова вартість у 2023 році зросла на 112,557 млн грн або на 68,1%, у 2024 році – на 159,849 млн грн або на 66,5%, що свідчить про стабільне зростання сегмента.

У 2023 році валова балансова вартість фінансового лізингу фізичним особам зменшилася на 125,740 млн грн або на 41,6%, у 2024 році – на 74,695 млн грн або на 46,8%. Резерви у 2023 році зменшилися на 14,743 млн грн або на 25,2%, у 2024 році – на 1,735 млн грн або на 4,1%. Чиста балансова вартість у 2023 році скоротилася на 110,997 млн грн або на 38,8%, у 2024 році – на 72,960 млн грн або на 37,7%, що свідчить про зниження ролі цього сегмента.

У 2023 році валова балансова вартість іпотечного кредитування зросла на 3,413 млн грн або на 35,9%, у 2024 році – на 11,870 млн грн або на 35,8%. Резерви у 2023 році зросли на 5,393 млн грн або на 5,7%, у 2024 році – на 13,137 млн грн або на 13,0%. Чиста балансова вартість у 2023 році

зменшилася на 1,980 млн грн або на 3,4%, а у 2024 році — на 1,267 млн грн або на 11,4%, що свідчить про обмежений розвиток іпотеки.

У 2023 році валова балансова вартість інших кредитів фізичним особам зросла на 213,284 млн грн або на 15,1%, у 2024 році – на 185,683 млн грн або на 23,7%. Резерви у 2023 році зросли на 153,636 млн грн або на 50,7%, у 2024 році – на 77,871 млн грн або на 17,0%. Чиста балансова вартість у 2023 році зросла на 59,648 млн грн або на 30,5%, у 2024 році – на 107,812 млн грн або на 20,4%.

Стосовно кредитів юридичним особам, то у 2023 році їх валова балансова вартість зменшилася на 92,287 млн грн або на 0,9%, у 2024 році зросла на 185,150 млн грн або на 17,1%. Резерви у 2023 році зросли на 2,817 млн грн або на 2,0%, у 2024 році – на 1,828 млн грн або на 1,3%. Чиста балансова вартість у 2023 році зменшилася на 5,104 млн грн або на 13,3%, у 2024 році зросла на 93,321 млн грн або на 26,8%.

У 2023 році валова балансова вартість кредитів і заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю, зросла на 1 894,844 млн грн або на 55,3%, у 2024 році – на 6 326,766 млн грн або на 84,7%. Водночас резерви у 2023 році зменшилися на 1 202,335 млн грн або на 30,7%, а у 2024 році – на 393,338 млн грн або на 14,5%. Чиста балансова вартість у 2023 році зросла на 3 051,179 млн грн або на 20,1%, у 2024 році – на 7 261,244 млн грн або на 56,6%.

Найбільшою серед кредитів банку була частка кредитів фізичним особам: у 2022 році становила 92,7%, у 2023 році зросла до 94,1%, а у 2024 році — до 97,4% (табл.2.13). Це свідчить про посилення орієнтації банку на роздрібний сегмент та домінування кредитування населення у структурі портфеля. У структурі кредитів фізичних осіб, частка кредитів у формі кредитних карток була найбільшою: у 2022 році становила 54,9%, у 2023 році зросла до 57,8%, а у 2024 році – до 59,8%. Таким чином, кредитні картки залишаються найбільшою складовою портфеля з тенденцією до поступового зростання.

Таблиця 2.13

Структура кредитного портфеля А-Банку, %

Показник	2022	2023	2024
Кредити фізичним особам в т.ч.	92,7	94,1	97,4
Кредитні картки	54,9	57,8	59,8
Споживчі кредити	24,2	23,3	28,4
Автокредитування	1,6	2,2	2,4
Фінансовий лізинг	3,4	1,8	0,7
Іпотечне кредитування	1,1	0,9	0,7
Інші кредити фіз. особам	7,4	8,1	7,8
Кредити юридичним особам	7,3	5,9	2,6
Усього кредитів	100	100	100

Складено за даними річної звітності А-Банку [29]

У 2022 році їх частка споживчих кредитів становила 24,2%, у 2023 році дещо зменшилася до 23,3%, проте у 2024 році суттєво зросла до 28,4%. У 2022 році частка автокредитів фізичним особам становила 1,6%, у 2023 році зросла до 2,2%, а у 2024 році – до 2,4%. Спостерігається поступове, але незначне зростання цього сегмента. У 2022 році його частка фінансового лізингу фізичним особам становила 3,4%, у 2023 році зменшилася до 1,8%, а у 2024 році – до 0,7%, що свідчить про суттєве скорочення ролі фінансового лізингу у структурі кредитного портфеля. У 2022 році частка іпотечного кредитування становила 1,1%, у 2023 році зменшилася до 0,9%, а у 2024 році – до 0,7%. Динаміка є спадною, що вказує на слабкий розвиток іпотечного сегмента. Стосовно інших кредитів фізичним особам, то у 2022 році їх частка становила 7,4%, у 2023 році зросла до 8,1%, а у 2024 році дещо зменшилася до 7,8%. Загалом цей сегмент залишається відносно стабільним.

Кредити юридичним особам складали незначну частину. У 2022 році їх частка становила 7,3%, у 2023 році зменшилася до 5,9%, а у 2024 році – до 2,6%. Це свідчить про суттєве скорочення корпоративного кредитування в структурі портфеля.

У цілому структура кредитного портфеля А-Банку характеризується чіткою тенденцією до зростання частки роздрібного кредитування, зокрема кредитів фізичним особам, серед яких домінують кредитні картки та споживчі кредити. Водночас відбувається скорочення частки корпоративного кредитування та таких сегментів, як фінансовий лізинг і іпотека, що вказує на зміну стратегічних пріоритетів банку у бік більш дохідного та масового роздрібного сегмента, що також відповідає сучасним тенденціям цифровізації банківських послуг.

Таблиця 2.14

Аналіз якості кредитів, наданих А-Банком фізичним особам

Стаття	31.12.2022		31.12.2023		31.12.2024	
	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %	Сума	Питома вага, %
Непрострочені	4 308 081	51,2	8 062 897	77,6	15037803	87,2
Прострочені менше ніж на 30 днів	64 270	0,8	59 376	0,6	139648	0,8
Прострочені від 30 до 89 днів	260 813	3,1	178 726	1,7	440859	2,6
Прострочені від 90 до 179 днів	1 425 143	16,9	157 585	1,5	476080	2,8
Прострочені від 180 до 360 днів	1 380 221	16,4	248 248	2,4	574554	3,3
Прострочені більше ніж на 360 днів	976 162	11,6	1 688 729	16,2	570069	3,3
Разом	8 414 690	100	10 395 561	100	17239013	100
Резерв під збитки	(3 716 051)	х	(2529 642)	х	(2132211)	х
Балансова вартість	4 698 639	х	7 865 919	х	15106802	х

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

У 2023 році загальний обсяг кредитного портфеля фізичним особам зріс на 1 980,871 млн. грн або на 23,5%, а у 2024 році – на 6 843,452 млн. грн

або на 65,8%, що вказує на суттєве прискорення зростання кредитної діяльності банку.

Частка непрострочених кредитів суттєво зросла: з 51,2% (2022) до 87,2% (2024), що показує значне покращення якості кредитного портфеля.

Найбільше скоротилися проблемні кредити понад 90 днів прострочення (було біля 45% у 2022, стало біля 9% у 2024), особливо різке зменшення у 2023 році.

Частка найпроблемніших кредитів (>360 днів) зросла у 2023 (16,2%), але різко зменшилась у 2024 до 3,3%, що вказує на позитивну тенденцію.

У 2024 році структура портфеля стала здоровою та стабільною, з домінуванням якісних кредитів і мінімізацією проблемної заборгованості.

Розраховують коефіцієнт проблемних кредитів (NPL):

$$NPL = (\text{кредити з простроченням} > 90 \text{ днів} / \text{загальний кредитний портфель}) \times 100\%$$

2022:

Проблемні кредити = 1 425 143 + 1 380 221 + 976 162 = 3 781 526

$$NPL = (3\,781\,526 / 8\,414\,690) \times 100\% = 44,9\%$$

2023:

Проблемні кредити = 157 585 + 248 248 + 1 688 729 = 2 094 562

$$NPL = (2\,094\,562 / 10\,395\,561) \times 100\% = 20,1\%$$

2024:

Проблемні кредити = 476 080 + 574 554 + 570 069 = 1 620 703

$$NPL = (1\,620\,703 / 17\,239\,013) \times 100\% = 9,4\%$$

Така динаміка вказує на суттєве покращення якості кредитного портфеля, зниження кредитного ризику та ефективну роботу банку з проблемною заборгованістю.

За 2023 рік непрострочені кредити зросли на 3 754,816 млн грн або на 87,2% (табл.2.15). У 2024 році також спостерігалось зростання – на 6 974,906 млн грн або на 86,5%, що вказує на суттєве розширення якісної частини кредитного портфеля та збереження високої динаміки зростання.

Таблиця 2.15

Аналіз динаміки якості кредитного паортфеля А-Банку

Показник	Абсолютний приріст		Темп приросту, %	
	2023	2024	2023	2024
Непрострочені	+3 754 816	+6 974 906	87,2	86,5
Прострочені < 30 днів	-4 894	+80 272	-7,6	135,2
Прострочені 30–89 днів	-82 087	+262 133	-31,5	146,7
Прострочені 90–179 днів	-1 267 558	+318 495	-88,9	202,1
Прострочені 180–360 днів	-1 131 973	+326 306	-82,0	131,5
Прострочені > 360 днів	+712 567	-1 118 660	73,0	-66,2
Разом	+1 980 871	+6 843 452	23,5	65,8

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

У 2023 році відбулося незначне скорочення прострочених кредитів до 30 днів на 4,894 млн грн або на 7,6%. Натомість у 2024 році зафіксовано зростання на 80,272 млн грн або на 135,2%, що свідчить про певне погіршення дисципліни короткострокового погашення кредитів.

Стосовно прострочених кредитів 30–89 днів, то у 2023 році спостерігалось зменшення на 82,087 млн грн або на 31,5%. У 2024 році показник суттєво зріс – на 262,133 млн грн або на 146,7%, що вказує на накопичення середньострокової прострочки та зростання кредитного ризику.

У 2023 році відбулося різке скорочення прострочених кредитів 90–179 днів на 1 267,558 млн грн або на 88,9%, що свідчить про активну роботу банку з проблемною заборгованістю. У 2024 році навпаки зафіксовано зростання на 318,495 млн грн або на 202,1%, що може свідчити про повторне накопичення проблемних кредитів у цій категорії.

Прострочені кредити 180–360 днів у 2023 році зменшилися на 1 131,973 млн грн або на 82,0%. У 2024 році відбулося зростання на 326,306

млн грн або на 131,5%, що свідчить про часткове погіршення якості портфеля та повернення довгострокової прострочки.

Прострочені кредити понад 360 днів у 2023 році зросли на 712,567 млн грн або на 73,0%, що є негативною тенденцією накопичення безнадійної заборгованості. У 2024 році навпаки відбулося значне скорочення на 1 118,660 млн грн або на 66,2%, що може свідчити про списання або реструктуризацію проблемних кредитів.

У той час як кредитний портфель А-Банку демонструє активне зростання, особливо у 2024 році, при цьому якісна частина портфеля (непрострочені кредити) стабільно збільшується, що є позитивною тенденцією. Водночас у 2024 році спостерігається зростання більшості категорій простроченої заборгованості (до 180 днів), що свідчить про певне погіршення кредитної дисципліни позичальників. Водночас зменшення довгострокової прострочки понад 360 днів може свідчити про активні заходи банку щодо очищення портфеля (списання, реструктуризація або стягнення проблемної заборгованості). Загалом динаміка є змішаною: зростання обсягів супроводжується підвищеними кредитними ризиками у коротко- та середньостроковому сегменті.

Спостерігаємо зростання кредитування більшості галузей: промисловість – на 74 млн.грн, виробництво – на 38 млн.грн, торгівля – на 37 млн. грн, будівництво – на 22 млн.грн, інформація та телекомунікації – на 16,8 млн.грн, енергетика – на 10,7 млн.грн (табл.2.16). Єдина галузь зі зниженням кредитування – сільське господарство (-115,8 млн грн). Також спостерігається зростання кредитів фізичним особам на 6,77 млрд грн.

У структурі кредитного портфеля частка корпоративного кредитування незначна: попри зростання, всі галузі займають дуже малу частку.

Частка кредитів фізичним особам у загальній сумі кредитного портфеля у 2023році склала 93,87% , у 2024році – 95,67%, зростання на 1,80 в.п. Як бачимо, частка кредитів фізичним особам ітак була основною, але у

2024 році ще більше зросла, що свідчить про посилення концентрації портфеля на роздрібному сегменті.

Таблиця 2.16

Аналіз кредитного портфеля А-Банку за видами економічної діяльності

Стаття	31.12.2023	31.12.2024	Абсолютне відхилення
Кредити фізичним особам	10 593 642	17 362 399	+6 768 757
Торгівля	267 927	304 583	+36 656
Гірничодобувна промисловість / металургія	125 704	199 902	+74 198
Сільське господарство, лісове господарство	202 555	86 790	-115 765
Виробництво	27 950	65 926	+37 976
Будівництво	17 820	39 675	+21 855
Інформація та телекомунікації	5 369	22 191	+16 822
Транспорт і логістика	19 563	21 676	+2 113
Енергетика	6 535	17 205	+10 670
Інше	18 179	28 802	+10 623

Розраховано за даними річної звітності А-Банку [29]

У структурі кредитів за видами економічної діяльності спостерігаємо абсолютне домінування кредитів фізичним особам, що вказує на те, що банк орієнтується на роздрібне кредитування і формує портфель за рахунок населення. Це може спричинити підвищений кредитний ризик, оскільки висока концентрація портфеля та потенційний ризик залежності від одного сегмента.

Отже, загальна стратегія банку – орієнтація на масовий ринок (фізичні особи) з поступовим розвитком корпоративного сегмента.

2.3. Характеристика програм споживчого кредитування А-БАНКу

Для задоволення потреб споживачів у кредитних ресурсах А-Банк пропонує різноманітні кредитні програми (табл. 2.17)

Таблиця 2.17

Кредитні програми для фізичних осіб від А-Банку

Назва програми	Характеристика
Швидка готівка	Миттєвий кредит готівкою на власні потреби
Миттєві гроші	Кредит онлайн — надається швидко та без зайвих процедур, призначений для покриття будь-яких поточних потреб клієнта
Кредит під депозит	Дає можливість отримати кошти під заставу депозиту без втрати нарахованих відсотків, при цьому вклад продовжує приносити дохід і клієнт користується необхідними коштами до кінця терміну
Розстрочка на витрати	Дозволяє повернути кошти за вже здійснені покупки на картку та перевести витрати у розстрочку з можливістю погашення до 24 платежів
Розстрочка «Вигода»	Передбачає повернення коштів за покупки, здійснені в мережі «Епіцентр», із можливістю подальшої оплати частинами
Реструктуризація кредитної заборгованості	Надається клієнтам, які тимчасово не можуть виконувати кредитні зобов'язання в повному обсязі щодо раніше взятого кредиту, зокрема вже мають прострочену заборгованість по кредиту у Банку; передбачає укладення нового кредитного договору на індивідуальних умовах (з урахуванням обставин кожного Клієнта)
Послуга «Плати частинами»	Дозволяє оплачувати товари та послуги у партнерських магазинах із розподілом платежу до 25 частин без додаткових переплат
Зелена картка Visa	Дає можливість користуватись як власними, так і кредитними коштами; кешбек на покупки; підтримується Apple Pay та Google Pay. Банк забезпечує клієнту безкоштовне оформлення та обслуговування, в тому числі онлайн.

Джерело :[29]

Розглянемо умови цих кредитних програм (табл.2.18)

Таблиця 2.18

Умови кредитів [29]

Показник	Умови
1. Швидка готівка (Миттєвий кредит)	
Сума кредиту	1 000 – 500 000 грн
Базова процентна ставка	0,0001%, 29%, 55%, 75%, 85%, 99%
Термін кредитування	1– 60 міс.
1. Миттєві гроші	
Сума кредиту	500 – 10 000 грн
Проценти	0,3% – 0,7% на день
Строк сплати процентів	2 – 30 днів
Строк кредиту	1 рік
2. Кредит під депозит	
Сума кредиту	47 500 – 5 000 000 грн (до 95% від суми депозиту)
Термін кредитування	2 – 15 місяців (до кінця строку дії депозитного договору)
Процентна ставка	13% – 22% річних (ставка за депозитом + 5%)
Форма надання	Зарахування на картку
Реальна річна ставка	14% – 24,75%
Мінімальна сума вкладу	50 000 ₴
Забезпечення	Депозит (Стандарт Строковий, Стандарт, Online, Рантьє)
4.Розстрочка на витрати	
Сума кредиту	100-200000 грн
Термін	3,6,9,12,15,24 міс
Процентна ставка	55% річних
Перший платіж	в наступному місяці
5. Розстрочка «Вигода»	
Сума кредиту	500-200000 грн
Термін	3,6, 12, 24 міс
Процентна ставка	0,00001 річних (3 або 6 міс.) 75% річних (12 або 24 міс)

6. Послуги «Плати частинами»		
Сума кредиту	300-200000 грн	
Термін	1 -24 міс	
Процентна ставка	0,00001 річних	
7. Реструктуризація кредитної заборгованості		
Тип реструктуризації	комплексна	рання
Сума кредиту	1000-200000 грн	1000-200000 грн
Термін	3,6, 12, 24, 36 міс	24,36, 60 міс
Процентна ставка	8-24%	від 25,31 до 70%
Реальна річна процентна ставка	8,27-25,79%	42,68-47,9%
% власного платежу клієнта(від суми кредиту)	15-99%	15-99%
8. Зелена картка Visa		
Кредитний ліміт	1000 — 200 000 грн	
Пільговий період	до 62 днів	
Обов'язковий платіж	3 01.02.2022 — 4% від суми заборгованості	
Термін кредитування	240 міс.	
Базова процентна ставка	3.4% на міс.	
Кешбек	До 20% на обрані категорії	

Як бачимо, кредитні програми А-Банку характеризуються широким вибором продуктів для різних потреб клієнтів: від миттєвих споживчих кредитів і кредитних карток до розстрочки, сервісу «Плати частинами» та кредитів під депозит. Банк пропонує гнучкі умови кредитування, різні строки та суми позик, пільгові періоди, кешбек-програми й можливість реструктуризації заборгованості для підтримки платоспроможності клієнтів.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СПОЖИВЧОГО КРЕДИТУВАННЯ В УКРАЇНІ

3.1. Стан та проблеми банківського споживчого кредитування в Україні

Зростання обсягів споживчого кредитування призвело до підвищення частки банківських позик фізичним особам у ВВП, що поступово наближає Україну до показників розвинутих країн. Для банків це відкриває можливості підвищення ефективності діяльності та вдосконалення політики обслуговування клієнтів-фізичних осіб, що позитивно відображається на їхніх фінансових результатах.

Водночас в умовах війни в Україні споживче кредитування зазнало суттєвого впливу. Економічна нестабільність, зростання кредитних ризиків і зниження платоспроможності населення змусили банки переглядати умови надання кредитів і впроваджувати нові підходи до управління ризиками в умовах воєнного часу.

Із відновленням активності банківського сектору у другій половині 2023 року процентні ставки за споживчими кредитами поступово наблизилися до довоєнного рівня – близько 30% річних. Водночас у сучасних умовах банки стикаються з проблемою належного дотримання ключових принципів кредитування, зокрема забезпечення повернення позик.

Основні ризики портфеля споживчих кредитів можна узагальнити таким чином:

Кредитний ризик – ймовірність неповернення позик позичальниками, яка зростає через нестабільність доходів населення, особливо за короткостроковими беззаставними кредитами.

Ризик недостатньої оцінки платоспроможності – спрощені процедури оформлення кредитів можуть призводити до неточної оцінки фінансового

стану клієнтів, що підвищує ймовірність кредитування неплатоспроможних осіб.

Ризик концентрації – значна частка кредитів, наданих окремим категоріям позичальників (наприклад, працівникам однієї галузі), може спричинити масові неплатежі у разі кризових явищ у відповідному секторі економіки.

Макроекономічний ризик – погіршення економічної ситуації, зростання інфляції або безробіття негативно впливають на платоспроможність населення та підвищують ризик неповернення кредитів.

Операційний ризик – пов'язаний із можливими помилками в процесі обробки кредитів, шахрайством або недоліками внутрішніх систем контролю, що може призвести до фінансових втрат.

Ризик процентної ставки – підвищення ставок збільшує кредитне навантаження на позичальників, що може спричинити зростання кількості дефолтів і погіршення якості кредитного портфеля.

У сукупності ці ризики створюють суттєві загрози для стабільності та прибутковості банків у сфері споживчого кредитування. Це зумовлює необхідність удосконалення систем управління ризиками, впровадження ефективних механізмів контролю та подальших наукових досліджень, спрямованих на покращення методів їх ідентифікації, оцінки й мінімізації з метою забезпечення стійкого розвитку фінансової системи [5]

Підвищення заробітних плат разом зі зниженням рівня безробіття стимулюють зростання номінальних доходів населення. Водночас уповільнення інфляції сприяє підвищенню реальних доходів. Стійкий споживчий попит заохочує населення активніше користуватися кредитами, однак їхня роль у структурі споживання поки що залишається незначною. Боргове навантаження домогосподарств є низьким, а заощадження продовжують зростати.

У другому півріччі 2025 року, за оцінками на основі банківських даних, заробітні плати в приватному секторі зростали темпами понад 20% у річному

вимірі. Це стало можливим завдяки подальшому скороченню безробіття та підвищенню середнього рівня оплати праці. Зростання доходів і зайнятості покращило оцінку населенням власного матеріального становища. Зокрема, у вересні 2025 року вперше з початку повномасштабної війни менше половини респондентів вважали свій дохід нижчим за середній. Подальше зростання номінальних доходів дозволяє утримувати боргове навантаження на низькому рівні, водночас створюючи передумови для розширення клієнтської бази, збільшення кредитних лімітів і збереження помірної рівня кредитних ризиків.

Незважаючи на незначне погіршення у листопаді 2025 року, споживчі настрої залишаються вищими за історичні середні значення. Індекс доцільності великих покупок відповідає рівню початку війни, що підтримує кредитний попит. Структура споживчих витрат за картковими операціями залишається відносно стабільною: близько третини витрат припадає на продукти харчування, незначна частка – на комунальні послуги та інтернет, а приблизно 10% – на непродовольчі товари, зокрема одяг, будівельні матеріали та побутову техніку.

Попри активне зростання незабезпечених споживчих кредитів, їхня роль у фінансуванні споживання залишається обмеженою. Співвідношення приросту споживчих кредитів до витрат на споживання становить близько 1%. Позичальники використовують кредитні кошти переважно для покриття поточних витрат, уникаючи значного накопичення боргу та швидко його погашаючи. Таким чином, споживчі кредити часто виконують функцію згладжування короткострокових пікових витрат домогосподарств і не мають суттєвого негативного впливу на їхній фінансовий стан у довгостроковій перспективі.

Зростання доходів населення та стійкий попит підтримують розвиток роздрібного кредитування. Роздрібний кредитний портфель демонструє високі темпи зростання, що зумовлено як активними споживчими настроями, так і конкуренцією між банками (табл.3.1). Іпотечний сегмент значною мірою

формується завдяки державній програмі «єОселя». Хоча боргове навантаження клієнтів дещо зросло, воно залишається прийнятним, а якість кредитного портфеля загалом не викликає занепокоєння. Водночас фінансовим установам доцільно посилювати оцінку платоспроможності позичальників [9].

Таблиця 3.1

Кредити, надані фізичним особам, за цілями

Рік	Загальний обсяг, млн. грн.	у тому числі за цілями							
		споживчі кредити		на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості		інші кредити		із загальної суми іпотечні кредити	
		у млн. грн.	%	у млн. грн.	%	у млн. грн.	%	у млн. грн.	%
2021	254 385	214 134	84,18	28 560	11,23	11 691	4,60	28 693	11,28
2022	221 105	188 656	85,32	21 337	9,65	11 112	5,03	23 520	10,64
2023	236 470	196 088	82,96	26 523	11,22	13 859	5,86	30 258	12,80
2024	291 760	237 253	81,36	37 064	12,70	17 442	5,98	40 636	13,92
2025	365 386	295 484	80,87	46 425	12,70	23 477	6,43	53 796	14,72
2026 лютий	380 251	307 822	80,96	48 223	12,68	24 207	6,37	55 702	14,65

Розраховано за даними [22]

Найбільшу частку у структурі кредитів фізичним особам протягом усього досліджуваного періоду становили споживчі кредити. У 2021 році їх питома вага дорівнювала 84,18%, у 2022 році спостерігалось зростання до 85,32%, що є максимальним значенням за аналізований період. Починаючи з 2023 року відбулося поступове зниження їх частки, і станом на кінець 2025 року вона зменшилася до 80,87%, а у лютому 2026 року залишалася на рівні 80,96%.

Частка кредитів на придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості у 2021 році становила 11,23%, у 2022 році знизилася до 9,65%, однак у подальші роки спостерігалось її відновлення. Так, у 2023 році вона

зросла до 11,22%, у 2024–2025 роках стабілізувалася на рівні 12,70%, а у лютому 2026 року становила 12,68%.

Питома вага інших кредитів у структурі портфеля поступово зростала: з 4,60% у 2021 році до 5,03% у 2022 році, 5,86% у 2023 році та 5,98% у 2024 році. У 2025 році вона досягла 6,43%, а на початку 2026 року дещо знизилася до 6,37%. Спостерігається поступове розширення сегмента, що може свідчити про диверсифікацію кредитних продуктів банків та появу нових нішевих кредитів.

Частка іпотечних кредитів у 2021 році становила 11,28%, у 2022 році зменшилася до 10,64%, проте надалі демонструвала стабільне зростання. У 2023 році вона становила 12,80%, у 2024 році – 13,92%, у 2025 році – 14,72%, а у лютому 2026 року – 14,65%. Після зниження у 2022 році іпотека демонструє стійке зростання, досягаючи близько 14,6–14,7%. Це відображає відновлення житлового кредитування, зокрема завдяки державним програмам та стабілізації ринку нерухомості.

Загалом спостерігається поступове зниження домінування споживчого кредитування на тлі зростання частки іпотечних та інших кредитів, що свідчить про певну диверсифікацію структури кредитного портфеля фізичних осіб.

Отже, кредитний портфель залишається структурно концентрованим на споживчому кредитуванні, хоча його частка поступово зменшується. Найдинамічніше зростають іпотечні кредити та кредити на нерухомість, що свідчить про відновлення довгострокового кредитування. Інші кредити поступово збільшують свою частку, вказуючи на диверсифікацію банківських продуктів. Загалом структура портфеля стає більш збалансованою, хоча споживчі кредити все ще домінують.

У 2022 році спостерігалось суттєве скорочення обсягів кредитування фізичних осіб за всіма видами кредитів, що проявилось у від’ємних абсолютних відхиленнях. Найбільше зниження припало на споживчі кредити

(–25 478 млн грн), що підтверджує загальне згортання кредитної активності в умовах кризових явищ.

Таблиця 3.2

Абсолютні відхилення показників кредитування, надані фізичним особам, за цільовим спрямуванням (ланц.), млн грн

Період	Загальний обсяг	у тому числі за цілями			
		Споживчі	На нерухомість	Інші	із загальної суми іпотечні
2022	-33 280	-25 478	-7 223	-579	-5 173
2023	+15 365	+17 432	+5 186	+2 747	+6 738
2024	+55 290	+41 165	+10 541	+3 583	+10 378
2025	+73 626	+58 231	+9 361	+6 035	+13 160

Розраховано за даними [22]

Починаючи з 2023 року, відбувається відновлення кредитного ринку, про що свідчать позитивні абсолютні прирости за всіма сегментами. Найбільш динамічно зростають споживчі кредити, які формують основний приріст портфеля.

У 2024–2025 роках темпи зростання значно прискорюються, особливо у споживчому та іпотечному сегментах. У 2025 році зафіксовано найбільші прирости за весь період, що свідчить про активізацію роздрібного кредитування та підвищення попиту з боку населення.

У 2026 році (станом на лютий) зростання триває, однак темпи приросту дещо сповільнюються порівняно з попереднім роком, що може свідчити про поступову стабілізацію ринку кредитування фізичних осіб.

Упродовж 2021– лютого 2026 року динаміка кредитів, наданих фізичним особам за строками погашення, характеризується як зміною загальних обсягів, так і суттєвими структурними зрушеннями (табл.3.3). Загальний обсяг кредитування у 2021 році становив 214 134 млн грн, однак у 2022 році відбулося його скорочення до 188 656 млн грн, що зумовлено кризовими явищами та підвищенням ризиків у банківському секторі. Починаючи з 2023

року, спостерігається поступове відновлення кредитної активності: обсяг зріс до 196 088 млн грн, а у 2024–2025 роках відбулося вже суттєве нарощення кредитування – до 237 253 млн грн та 295 484 млн грн відповідно. Станом на лютий 2026 року обсяг кредитів досяг 307 822 млн грн, що свідчить про збереження позитивної тенденції.

Таблиця 3.3

Кредити, надані фізичним особам, за строками погашення

Період	Усього	у тому числі за строками		
		до 1 року	від 1 року до 5 років	більше 5 років
2021	214 134	114 519	76 763	22 852
2022	188 656	109 933	54 653	24 071
2023	196 088	127 346	44 874	23 868
2024	237 253	159 895	55 201	22 157
2025	295 484	210 265	62 667	22 551
2026 лютий	307 822	219 335	65 171	23 315

Розраховано за даними [22]

У 2021 році структура була відносно збалансованою: найбільшу частку становили кредити до 1 року – 53,5%, кредити від 1 до 5 років займали 35,8%, а довгострокові кредити понад 5 років – 10,7%.

У 2022 році відбулося зміщення структури в бік короткострокових кредитів: їх частка зросла до 58,3%, тоді як частка кредитів на 1–5 років зменшилася до 29,0%, а довгострокових зросла до 12,7%. Такі зміни пов’язані з підвищенням невизначеності та ризиків.

У 2023 році тенденція посилилася: частка короткострокових кредитів досягла 64,9%, тоді як кредити на 1–5 років скоротилися до 22,9%, а кредити понад 5 років становили 12,2%, що вказує на подальшу переорієнтацію ринку на короткі строки.

У 2024 році структура ще більше змістилася: частка кредитів до 1 року зросла до 67,4%, кредити на 1–5 років становили 23,3%, а довгострокові

кредити зменшилися до 9,3%. Відбувається поступове витіснення довгострокового сегмента.

У 2025 році домінування короткострокових кредитів стало ще більш вираженим: їх частка досягла 71,2%, тоді як кредити на 1–5 років знизилися до 21,2%, а понад 5 років – до 7,6%.

Станом на лютий 2026 року структура практично не змінилася порівняно з 2025 роком: кредити до 1 року становлять 71,3%, кредити від 1 до 5 років – 21,2%, а понад 5 років – 7,6%. Це підтверджує закріплення тенденції домінування короткострокового кредитування.

Отже, упродовж досліджуваного періоду відбулося чітке зміщення структури кредитного портфеля у бік короткострокових кредитів при одночасному скороченні частки середньо- та довгострокових позик.

Темпи річного зростання чистих роздрібних кредитів у жовтні становили близько 33% у всіх сегментах, при цьому структура портфеля суттєво не змінилася – домінують незабезпечені кредити, карткові продукти, кеш-кредити та розстрочки. Іпотека розвивається переважно в межах програми «ЄОселя», тоді як кредити без державної підтримки залишаються поодинокими. Деякі банки також активізували автокредитування, реагуючи на поживавлення попиту.

Конкуренція у сфері незабезпеченого кредитування залишається високою. Більшість банків прагне нарощувати портфелі завдяки їхній прибутковості та прийнятній якості. Водночас лідируючі позиції утримують кілька великих банків, тоді як інші учасники ринку поступово збільшують свою частку, зокрема менші приватні установи. Для залучення клієнтів банки вдосконалюють кредитні продукти, пропонуючи зниження комісій, вигідні валютні курси, кешбеки та програми лояльності. Основним драйвером зростання портфеля, як і раніше, залишається підвищення кредитних лімітів.

Автокредитування при цьому зберігає нішевий характер через специфіку сегмента, зокрема необхідність співпраці з дилерами, і активно розвивається обмеженою кількістю банків.

Частка кредитів із простроченням до 90 днів залишається стабільно низькою – на рівні близько 3%, що навіть є кращим показником, ніж у період до повномасштабного вторгнення. Водночас банки дотримуються обережного підходу та формують резерви за працюючим портфелем на рівні близько 6%.

Визначення стадій кредитної якості відповідно до МСФЗ 9 у більшості банків базується переважно на кількості днів прострочення. Лише окремі великі фінансові установи доповнюють цей підхід власними індикаторами ризику, що зумовлює вищу частку кредитів, віднесених до другої стадії. Натомість деякі банки, у яких темпи знецінення кредитів суттєво перевищують середні показники, визнають підвищені кредитні втрати лише після значного прострочення. Така практика не відповідає вимогам МСФЗ щодо формування резервів на основі очікуваних, а не лише фактично понесених збитків.

Додатковим ризиком є використання практики перекредитування клієнтів з метою приховування простроченої заборгованості. Також викликає занепокоєння неоднорідність підходів до оцінки кредитного ризику навіть для стандартизованих продуктів. У зв'язку з цим зазначені аспекти перебувають у полі посиленої уваги НБУ, який за потреби застосовуватиме пруденційні інструменти для контролю ризиків у роздрібному кредитуванні.

Зростання кредитного портфеля та висока якість нових позик сприяли зменшенню частки непрацюючих кредитів (NPL).

Динаміка обсягів кредитних операцій банків з фізичними особами та частки непрацюючих кредитів упродовж 2022–березня 2026 року відображає як вплив кризових явищ, так і подальше поступове оздоровлення кредитного портфеля. Станом на 01.01.2022 обсяг кредитів фізичним особам становив 256 291 млн грн. Уже на початок 2023 року цей показник скоротився до 224 260 млн грн, що свідчить про зниження кредитної активності банків в умовах підвищених ризиків. Водночас у 2024 році розпочалося відновлення: обсяг кредитів зріс до 240 825 млн грн, а у 2025 році – до 295 563 млн грн. Станом

на 01.01.2026 кредитний портфель фізичних осіб досяг 368 653 млн грн, а на 01.03.2026 – вже 383 354 млн грн. Таким чином, після спаду у 2022 році спостерігається стійка тенденція до нарощення кредитування.

Таблиця 3.4

**Обсяги банківських кредитних операцій з фізичними особами та
частка непрацюючих активів [21]**

	01.01. 2022	01.01. 2023	01.01. 2024	01.01. 2025	01.01. 2026	01.03. 2026
Кредити фізособам (включно із ФОП)	256 291	224 260	240 825	295 563	368 653	383 354
непрацюючі кредити	43 210	68 272	56 636	45 771	39 727	41 055
частка непрацюючих кредитів, %	16,86	30,44	23,52	15,49	10,78	10,71
частка непрацюючих кредитів за всіма клієнтами, %	30,02	38,12	37,35	30,29	13,92	13,34

Щодо непрацюючих кредитів (NPL), їх обсяг у 2022 році становив 43 210 млн грн, однак у 2023 році різко зріс до 68 272 млн грн. Це є наслідком погіршення платоспроможності позичальників. У 2024 році обсяг проблемних кредитів почав зменшуватися до 56 636 млн грн, у 2025 році – до 45 771 млн грн, а станом на початок 2026 року – до 39 727 млн грн. На 01.03.2026 зафіксовано незначне зростання до 41 055 млн грн, що може свідчити про певні короткострокові коливання.

Частка непрацюючих кредитів у портфелі фізичних осіб демонструє чітку тенденцію до зниження після пікового значення у 2023 році. Зокрема, у 2022 році вона становила 16,86%, але вже у 2023 році різко зросла до 30,44%.

Надалі відбулося поступове покращення якості кредитного портфеля: у 2024 році частка знизилася до 23,52%, у 2025 році до 15,49%, а станом на 01.01.2026 до 10,78%. На 01.03.2026 цей показник становить 10,71%, що свідчить про стабілізацію.

Аналогічна тенденція простежується і щодо частки непрацюючих кредитів за всіма клієнтами банків. У 2022 році вона становила 30,02%, у 2023 році зросла до 38,12%, а у 2024 році залишалася високою – 37,35%. Починаючи з 2025 року, спостерігається суттєве зниження: до 30,29% у 2025 році та до 13,92% на початок 2026 року. Станом на березень 2026 року цей показник ще знизився до 13,34%, що свідчить про загальне покращення якості активів банківської системи.

Отже, у досліджуваному періоді спостерігається спочатку погіршення якості кредитного портфеля (зростання частки непрацюючих кредитів у 2023 році), а згодом його поступове оздоровлення на фоні активного зростання обсягів кредитування. Це свідчить про підвищення ефективності управління кредитними ризиками та стабілізацію фінансового стану позичальників.

Банки досить ефективно працюють із врегулюванням незабезпечених кредитів, використовуючи як власні ресурси, так і передаючи заборгованість спеціалізованим компаніям. Водночас значний обсяг проблемної іпотеки залишається неврегульованим [9].

Динаміка процентних ставок за новими споживчими кредитами банків у 2021-2026 рр. свідчить про суттєві коливання залежно від валюти кредитування та загальної макроекономічної ситуації.

У сегменті кредитів у національній валюті (гривні) процентні ставки залишаються відносно стабільними протягом усього періоду. У 2021 році середньозважена ставка становила 30,2%, у 2022 році вона знизилася до 27,0%, що можна пояснити заходами стимулювання економіки. У 2023 році ставка знову зросла до 29,1%, після чого у 2024–2025 роках коливалася на рівні 28,1–28,3%.

Таблиця 3.5

**Процентні ставки за новими споживчими кредитами банків у
розрізі валют, (середі величини, % річних)**

Рік	За видами валют			
	гривня	долар США	євро	інші валюти
2021	30,2	42,1	42,1	50,0
2022	27,0	28,9	38,4	11,8
2023	29,1	21,3	45,0	41,5
2024	28,1	32,4	41,3	33,2
2025	28,3	17,4	25,7	50,0
2026 лютий	29,8	20,6	26,0	50,0

Складено на основі даних НБУ [22]

Станом на лютий 2026 року зафіксовано підвищення до 29,8%. Загалом гривневі кредити характеризуються відносною стабільністю з незначними коливаннями у межах 27–30%, що відображає сталий рівень ризику в цьому сегменті. Процентні ставки за кредитами у доларах США мають більш виражену волатильність. У 2021 році вони були дуже високими – 42,1%, однак уже у 2022 році різко знизилися до 28,9%, а у 2023 році – до 21,3%. У 2024 році спостерігається певне зростання до 32,4%, після чого у 2025 році ставки знову зменшилися до 17,4%. Станом на лютий 2026 року вони становлять 20,6%. Така динаміка свідчить про нестабільність валютного кредитування та значну залежність від валютних ризиків і регуляторних обмежень. У сегменті кредитів у євро процентні ставки залишаються високими протягом усього періоду, хоча також мають коливання. У 2021 році вони становили 42,1%, у 2022 році знизилися до 38,4%, але у 2023 році різко зросли до 45,0%. У 2024 році відбулося певне зниження до 41,3%, а у 2025 році – до 25,7%. Станом на лютий 2026 року ставка становить 26,0%. Найбільш нестабільною є група кредитів в інших валютах. У 2021 році ставка становила 50,0%, у 2022 році різко знизилася до 11,8%, у 2023 році знову зросла до 41,5%, у 2024 році зменшилася до 33,2%, а у 2025 році та станом на

лютий 2026 року знову досягла 50,0%. Така різка зміна показників свідчить про високий рівень ризику та епізодичний характер використання таких валют у кредитуванні.

Отже, у досліджуваному періоді процентні ставки за споживчими кредитами демонструють різноспрямовану динаміку залежно від валюти. Найбільш стабільними є ставки у гривні, тоді як валютні кредити (особливо в інших валютах) характеризуються значною волатильністю. Загалом це відображає прагнення банків мінімізувати валютні ризики та зосередження основної кредитної активності у національній валюті.

Роздрібне кредитування залишається одним із найбільш динамічних сегментів фінансового ринку. У 2025 році найактивніше нарощували кредитні портфелі банки з приватним, переважно українським капіталом. Водночас державні банки також продемонстрували суттєве зростання, тоді як банки іноземних банківських груп збільшили обсяги кредитування найменше. Така динаміка пояснюється більшою гнучкістю приватних банків у прийнятті рішень та їхньою здатністю оперативно реагувати на зміни потреб клієнтів і ринкової кон'юнктури. Важливу роль відіграли також активні інвестиції банків у партнерські програми, що зробило кредитні продукти більш привабливими та актуальними для споживачів.

Позиції лідерів ринку залишилися стабільними – серед провідних банків і надалі перебувають ПриватБанк та Універсал Банк. До п'ятірки банків із найвищими темпами зростання також увійшли ПУМБ, Ощадбанк і Сенс Банк. Водночас А-Банк, який у 2024 році входив до числа лідерів, у 2025 році продемонстрував уповільнення темпів розвитку.

Основним інструментом споживчого кредитування залишаються кредитні картки, хоча цей сегмент поступово наближається до насичення. У сучасних умовах більшість потенційних клієнтів уже користуються банківськими картками, нерідко кількома одночасно. Через це банки змушені конкурувати між собою переважно шляхом покращення умов обслуговування та впровадження програм лояльності. Для залучення та

утримання клієнтів банки активно використовують підвищений кешбек, бонусні програми, акційні пропозиції, винагороди за безготівкові розрахунки та персоналізовані сервіси. Крім того, одним із важливих інструментів збереження клієнтської бази стало підвищення кредитних лімітів для чинних позичальників. Зокрема, середній розмір лімітів за роздрібними кредитними картками зріс на 6%, а за преміальними картками — на 11% [24].

Таблиця 3.5

Лідери за кредитними картками [24]

МІСЦЕ В РЕЙТИНГУ	БАНК	СЕРЕДНЬОРІЧНА ЕФЕКТИВНА СТАВКА	МАКСИМАЛЬНА СУМА ПОЗИКИ, ГРН	ПІЛЬГОВИЙ ПЕРІОД БЕЗ НАРАХУВАННЯ ПРОЦЕНТІВ, ДНІВ	ЧАС УХВАЛЕННЯ РІШЕННЯ ПРО ВСТАНОВЛЕННЯ АБО ПРОЛОНГУВАННЯ КРЕДИТНОГО ЛІМІТУ	ВІДНОСНИЙ ПРИРІСТ ГРИВНЕВОГО ПОРТФЕЛЯ КРЕДИТІВ НАСЕЛЕННЯ ЗА СЕРПЕНЬ 2024 — ЛИПЕНЬ 2025 РОКУ
1	ПУМБ	43,32%	300 000	до 62	до 1 хвилини	150,87%
2	ПРИВАТБАНК	51,09%	500 000	до 55	60 секунд	126,30%
3	УНІВЕРСАЛ БАНК	44,26%	500 000	до 62	41 секунда	146,10%
4	БАНК КРЕДИТ ДНІПРО	44,00%	1 000 000	до 67	до 5 хвилин	209,24%
5	ОТП БАНК	47,64%	200 000	до 62	до 1 хвилини	170,11%
6	СЕНС БАНК	44,00%	50 000	не обмежено	до 1 хвилини	131,90%
7	ОЩАДБАНК	58,27%	400 000	до 62	до 60 хвилин	124,29%
8	РАЙФФАЙЗЕН БАНК	60,00%	500 000	до 100	до 5 хвилин	136,05%
9	А-БАНК	40,80%	200 000	62	до 10 хвилин	131,82%
10	УКРГАЗБАНК	56,39%	300 000	70	від 2 хвилин	125,78%

Нині майже половина банківських установ пропонує кредитні картки, причому переважна більшість оформлюється онлайн. За результатами дослідження «25 провідних банків України», у цьому сегменті активно працюють понад двадцять банків, а середня ефективна ставка за кредитними картками становить приблизно 54% річних. Більшість банків встановлюють кредитні ліміти в межах 100–300 тис. грн, хоча окремі установи, зокрема Банк Кредит Дніпро, пропонують ліміти до 1 млн грн. Типовий пільговий період зазвичай коливається від 55 до 62 днів, однак деякі банки пропонують більш вигідні умови: Райффайзен Банк надає до 100 днів пільгового користування, а Сенс Банк за карткою Caméléon — до одного року [24] .

Необхідним фактором підтримки економіки України та забезпечення фінансової стабільності є адаптація банківських кредитних продуктів до умов війни. Військові конфлікти призводять до значних економічних втрат, змінюють фінансові потреби населення та бізнесу, що вимагає від банків

гнучкості та інновацій у створенні нових кредитних продуктів. Нижче наведено ключові аспекти, які слід враховувати при розробці таких продуктів [12] (рис. 3.1).

Напрямок	Характеристика
 Оцінка ризиків	Застосування адаптивних моделей для оцінки кредитоспроможності та своєчасного виявлення зростання ризиків
 Гнучкі умови кредитування	Індивідуальні графіки погашення та можливість відтермінування платежів
 Спеціалізовані продукти	Розробка кредитних продуктів, адаптованих до потреб клієнтів
 Державні гарантії	Використання програм державної підтримки для зниження кредитних ризиків та підвищення довіри
 Соціальні кредити	Запровадження кредитних програм для підтримки постраждалих від війни категорій населення (житлові та споживчі кредити тощо)
 Інноваційні підходи	Застосування фінансових технологій для автоматизації кредитних процесів і підвищення ефективності управління ризиками

Рис. 3.1. Ключові аспекти розробки нових кредитних продуктів в умовах війни

Серед важливих напрямів розвитку кредитних продуктів: точніша оцінка кредитоспроможності, гнучкі умови погашення та створення спеціальних кредитних продуктів. Окремо слід виділити важливе значення державних гарантій, які допомагають знизити ризик неповернення позик. Також соціальні кредити для людей, що постраждали від війни, зокрема на житло та повсякденні потреби. Ще одним напрямом є використання фінтех-рішень, які спрощують процес кредитування і роблять його зручнішим. Загалом, сучасне кредитування має бути не лише вигідним для банків, а й доступним для населення. Воно поєднує фінансову обережність із соціальною підтримкою.

3.2. Напрями розвитку банківського споживчого кредитування в умовах цифровізації

У контексті розвитку ринку споживчого кредитування цифровізація означає трансформацію традиційних підходів до оцінки позичальників і надання кредитів у повністю дистанційну та автоматизовану модель обслуговування. У такій системі ключову роль відіграє своєрідний «цифровий мозок» банку — алгоритми штучного інтелекту та технології Big Data, які забезпечують швидке й автоматичне ухвалення рішень щодо надання стандартних кредитів.

Цей процес ґрунтується на інтеграції банківських сервісів у мобільні додатки та роздрібні екосистеми, що дає змогу клієнтам отримувати фінансування максимально швидко та зручно. Водночас значно скорочується потреба у виконанні традиційних процедур, таких як особиста ідентифікація у відділенні, подання паперових документів, проходження співбесіди з працівником банку, погодження заявки чи оформлення забезпечення [15]

Цифровізація стала одним із ключових чинників відновлення та активного розвитку ринку споживчого кредитування в Україні. У сучасних умовах банки, які змогли впровадити зручні мобільні застосунки та автоматизувати процес ухвалення кредитних рішень, отримали суттєві конкурентні переваги та змогли залучити ширше коло клієнтів. Зростання попиту з боку домогосподарств на цифрові фінансові послуги підтверджується дослідженнями: кількість користувачів онлайн-банкінгу в Україні збільшилася майже на 90 % порівняно з доковідним 2018 роком. Це свідчить про зміну споживчих уподобань на користь цифрових каналів обслуговування, що робить цифрову трансформацію визначальним фактором конкурентоспроможності банків.

Важливим напрямом розвитку стало також впровадження кредитних продуктів у екосистеми електронної комерції. Це дало змогу реалізувати так

звані «вбудовані» кредитні рішення безпосередньо під час купівлі товарів і послуг, значно спрощуючи процес отримання фінансування для споживачів.

Технологічною основою дистанційних фінансових сервісів в Україні стала система BankID, створена Національний банк України. Її головна перевага полягає у можливості швидкої та надійної ідентифікації користувачів, зокрема через мобільний застосунок Дія, навіть у складних умовах. Це дозволяє банкам отримувати підтверджені дані клієнтів протягом кількох секунд. За даними регулятора, у 2024 році кількість ідентифікацій через BankID у «Дії» зросла приблизно на 90 % порівняно з попереднім роком, що підтверджує стрімке поширення цифрових сервісів.

Ще одним важливим драйвером розвитку є використання технологій штучного інтелекту та скорингових моделей. Завдяки алгоритмам машинного навчання банки можуть оцінювати кредитоспроможність позичальників у режимі реального часу. При цьому аналізу підлягає не лише кредитна історія, а й транзакційна активність, поведінкові характеристики та інші цифрові дані клієнта. Такі рішення також сприяють автоматизації комплаєнс-процедур і зниженню ризику шахрайства.

Окремо варто відзначити поширення сервісів «buy now, pay later» (BNPL), які стали одним із найбільш інноваційних напрямів розвитку споживчого кредитування. Вони дозволяють клієнтам оплачувати покупки частинами без традиційного оформлення кредиту, що ще більше спрощує доступ до фінансування та стимулює попит на товари й послуги [15]

Напрями розвитку споживчого кредитування в умовах цифровізації:

- 1) Вбудоване фінансування – інтеграція кредитних продуктів у повсякденні покупки та сервіси, що дає змогу отримувати фінансування безпосередньо в момент придбання товарів чи послуг.
- 2) Розвиток відкритого банкінгу – розширення можливостей клієнтів щодо управління власними фінансовими даними та їх безпечного обміну між різними кредиторами для отримання вигідніших умов.

3) Посилення конкуренції – активний розвиток фінтех-компаній і необанків, які створюють альтернативу традиційним банкам, стимулюючи інновації та підвищення якості обслуговування.

4) Гіперперсоналізація кредитних продуктів – використання технологій штучного інтелекту та аналізу даних для формування індивідуальних умов кредитування відповідно до потреб і фінансової поведінки клієнта.

5) Кредитування в режимі реального часу – миттєве ухвалення рішень і видача кредитів завдяки автоматизації та цифровим технологіям.

6) Підвищення рівня безпеки – впровадження біометричної ідентифікації, систем протидії шахрайству на основі ШІ та інших технологій захисту даних.

7) Фінансова інклюзія – розширення доступу до кредитних ресурсів для малозабезпечених верств населення та жителів віддалених територій через цифрові канали [30].

8) Посилення кіберстійкості – впровадження захищених каналів обробки даних і обов'язкової відеоверифікації клієнтів для забезпечення безперервності кредитних операцій навіть у складних умовах.

9) Цифрові інструменти реструктуризації – використання автоматизованих механізмів кредитних канікул і пільгових режимів, зокрема на основі даних із застосунку Дія, для підтримки позичальників у кризових ситуаціях [15].

ВИСНОВКИ

Споживчий кредит є одним із найпоширеніших видів кредитування в економічно розвинутих країнах, оскільки він не лише задовольняє потреби населення, а й виступає важливим чинником економічного зростання через стимулювання попиту на товари та послуги. У роботі розглянуто визначення споживчого кредитування, що подаються в нормативно-правових актах та підходи науковців до визначення даної категорії.

Функції кредитування тісно пов'язані з рівнем потреб, особливостями споживання та розподілом доходів між теперішнім і майбутнім періодами. Воно стимулює попит на товари та послуги, що, у свою чергу, сприяє розвитку внутрішнього ринку, активізації фінансового ринку, цифровізації фінансового сектору. Активізація банківського сектору забезпечує ефективніший перерозподіл фінансових ресурсів, сприяє прискоренню їх обігу, а також зростають податкові надходження до державного бюджету. Окрім базових ефектів, споживче кредитування стимулює економічне зростання, позитивно впливає і на соціальну сферу: підвищується рівень життя населення, зміцнюється соціальна стабільність. Однак, в умовах війни руйнуються не тільки сталі господарські зв'язки у сфері виробництва та торгівлі, а й створюються суттєві дисбаланси на ринку споживчого кредитування.

Механізм банківського споживчого кредитування являє собою сукупність організаційних, економічних та правових елементів і процедур, за допомогою яких банк здійснює надання кредитів фізичним особам на споживчі потреби. Сучасний механізм споживчого кредитування характеризується: активним використанням онлайн-кредитування та цифрових технологій; застосуванням скорингових систем оцінки ризику; спрощенням процедури отримання кредиту для клієнтів; підвищеною увагою до управління кредитними ризиками. Ефективний механізм кредитування забезпечує баланс між прибутковістю банку та мінімізацією ризиків.

АТ «А-Банк» (АКЦЕНТ-БАНК) є одним із системно важливих банків України. Такий статус означає, що його діяльність має значний вплив на стабільність банківської системи. Загальні активи банку зросли на 7,27 млрд грн (за 2023 рік), на 9,35 млрд грн (за 2024 рік). Найбільший приріст серед активів демонструють кредити та заборгованість клієнтів: +3,05 млрд грн (за 2023 рік) та +7,26 млрд грн (за 2024 рік). Як бачимо, спостерігається стійке та прискорене зростання кредитного портфеля. Також відбулося активне нарощення інвестицій у цінні папери: +745 млн грн за 2023 рік та +2,73 млрд грн за 2024 рік, що забезпечує диверсифікацію активів банку. Помірне зростання довгострокових активів: основних засобів, нематеріальних активів, оренди, що засвідчує поступове розширення матеріальної бази.

У структурі активів банку домінують: грошові кошти та їх еквіваленти, кредити та заборгованість клієнтів та інші фінансові активи. Частка грошових коштів зменшилась з 58,40% (у 2022) до 34,70% (у 2024), що свідчить про перенаправлення ресурсів у більш дохідні активи. Частка кредитів клієнтам зросла з 31,01% до 46,01%, банк посилює кредитну функцію та орієнтацію на прибутковість. Відбулося стрімке зростання інвестицій у цінні папери з 0,99% до 10,62% – один із найприбутковіших напрямів розміщення активів. Структура активів банку за 2022–2024 роки демонструє перехід від ліквідної моделі до прибутково орієнтованої (кредити + цінні папери), що створило умови для підвищення дохідності активних операцій, але потенційного зростання ризиків (кредитного та ринкового), підвищення залежності від якості портфеля.

Загальна сума зобов'язань зросла на 6,78 млрд. грн за 2023 рік, на 8,50 млрд. грн за 2024 рік., що вказує на стійке та прискорене нарощення ресурсної бази та розширення діяльності банку. Найбільше зростання серед зобов'язань демонструють кошти клієнтів. У структурі зобов'язань спостерігаємо абсолютне домінування коштів клієнтів як основного джерела ресурсів: 94,8% у 2022 році, 91,5% у 2023, 93,3% у 2024 році. Для банку

характерна класична депозитна модель фінансування, що є відносно стабільною моделлю фінансування.

Власний капітал банку демонструє загальне зростання: на 493 млн грн у 2023 році та на 850 млн грн у 2024 році, що засвідчує стабільне та прискорене зростання капіталізації банку. Серед елементів капіталу найбільше зростання спостерігається статутного капіталу: на 459,8 млн у 2023 році та на 601,2 млн у 2024 році. Як бачимо, банк активно докапіталізується і зміцнює фінансову стійкість.

Чистий процентний дохід зріс за 2024 рік на 1 574,213 млн грн і склав станом на кінець року 4 279,753 млн грн. Чистий комісійний дохід зріс на 431,491 млн грн і склав 715,157 млн грн. Чистий прибуток зріс на 339,641 млн грн і склав станом на кінець року 820,518 млн грн., що свідчить про ефективне управління активами та масштабування бізнесу.

У 2024 році спостерігається суттєве зростання фінансових результатів банку, що зумовлено передусім активним нарощенням доходів. Основну частку в структурі доходів традиційно займають процентні доходи, які формують переважну частину доходу від звичайної діяльності (понад 70%). Їх зростання було забезпечене насамперед доходами за ефективною процентною ставкою, що свідчить про розширення кредитних операцій та підвищення їх доходності.

Підвищення показника ROA з 1,92% до 2,38% свідчить, що активи використовуються ефективніше, хоча менше за оптимальне значення. Показник ROE також зріс з 16,5% до 21,8% і демонструє дуже високий рівень ефективності, тобто банк генерує значну віддачу на капітал.

У 2023 році валова балансова вартість кредитів фізичним особам зросла на 1 860,131 млн грн або на 61,6%, у 2024 році – на 6 772,751 млн грн або на 89,3%. Водночас резерви під очікувані кредитні збитки у 2023 році зменшилися на 1 201,141 млн грн або на 31,2%, а у 2024 році – на 399,166 млн грн або на 15,5%. У 2023 році валова балансова вартість кредитів за

картками зросла на 1 319,732 млн грн або на 60,4%, у 2024 році – на 3 966,578 млн грн або на 91,0%.

У 2023 році валова балансова вартість споживчих кредитів фізичним особам зросла на 334,151 млн грн або на 105,3%, у 2024 році – на 2 519,711 млн грн або на 111,8%. Резерви у 2023 році зменшилися на 218,832 млн грн або на 101,0%, а у 2024 році – на 78,190 млн грн або на 18,3%.

Найбільшою серед кредитів банку була частка кредитів фізичним особам: у 2022 році становила 92,7%, у 2023 році зросла до 94,1%, а у 2024 році — до 97,4% (табл.2.13). Це свідчить про посилення орієнтації банку на роздрібний сегмент та домінування кредитування населення у структурі портфеля. У структурі кредитів фізичних осіб, частка кредитів у формі кредитних карток була найбільшою: у 2022 році становила 54,9%, у 2023 році зросла до 57,8%, а у 2024 році – до 59,8%. У 2022 році їх частка споживчих кредитів становила 24,2%, у 2023 році дещо зменшилася до 23,3%, проте у 2024 році суттєво зросла до 28,4%. У 2022 році частка автокредитів фізичним особам становила 1,6%, у 2023 році зросла до 2,2%, а у 2024 році – до 2,4%. Спостерігається поступове, але незначне зростання цього сегмента. Кредити юридичним особам складали незначну частину. У 2022 році їх частка становила 7,3%, у 2023 році зменшилася до 5,9%, а у 2024 році – до 2,6%. Це свідчить про суттєве скорочення корпоративного кредитування в структурі портфеля.

Частка непрострочених кредитів суттєво зросла: з 51,2% (2022) до 87,2% (2024), що показує значне покращення якості кредитного портфеля. Найбільше скоротилися проблемні кредити понад 90 днів прострочення (було біля 45% у 2022, стало біля 9% у 2024), особливо різке зменшення у 2023 році. Частка найпроблемніших кредитів (>360 днів) зросла у 2023 (16,2%), але різко зменшилась у 2024 до 3,3%, що вказує на позитивну тенденцію. У 2024 році структура портфеля стала здоровою та стабільною, з домінуванням якісних кредитів і мінімізацією проблемної заборгованості. Коефіцієнт проблемних кредитів (NPL) у 2024 році склав 9,4%. Спадає

динаміка вказує на суттєве покращення якості кредитного портфеля, зниження кредитного ризику та ефективну роботу банку з проблемною заборгованістю. У той час як кредитний портфель А-Банку демонструє активне зростання, особливо у 2024 році, при цьому якісна частина портфеля (непрострочені кредити) стабільно збільшується, що є позитивною тенденцією. Водночас у 2024 році спостерігається зростання більшості категорій простроченої заборгованості (до 180 днів), що свідчить про певне погіршення кредитної дисципліни позичальників.

Спостерігаємо зростання кредитування більшості галузей: промисловість – на 74 млн.грн, виробництво – на 38 млн.грн, торгівля – на 37 млн. грн, будівництво – на 22 млн.грн, інформація та телекомунікації – на 16,8 млн.грн, енергетика – на 10,7 млн.грн.

Отже, загальна стратегія банку – орієнтація на масовий ринок (фізичні особи) з поступовим розвитком корпоративного сегмента.

Для задоволення потреб споживачів у кредитних ресурсах А-Банк пропонує різноманітні кредитні програми: Швидка готівка (Миттєвий кредит), Миттєві гроші, Кредит під депозит, Розстрочку на витрати, Розстрочку «Вигода», Реструктуризацію кредитної заборгованості, Послугу «Плати частинами», Зелену карту.

Цифровізація стала одним із ключових чинників відновлення та активного розвитку ринку споживчого кредитування в Україні. У сучасних умовах банки, які змогли впровадити зручні мобільні застосунки та автоматизувати процес ухвалення кредитних рішень, отримали суттєві конкурентні переваги та змогли залучити ширше коло клієнтів. Зростання попиту з боку домогосподарств на цифрові фінансові послуги підтверджується дослідженнями: кількість користувачів онлайн-банкінгу в Україні збільшилася майже на 90 % порівняно з доковідним 2018 роком. Це свідчить про зміну споживчих уподобань на користь цифрових каналів обслуговування, що робить цифрову трансформацію визначальним фактором конкурентоспроможності банків.

Напрями розвитку споживчого кредитування в умовах цифровізації: вбудоване фінансування, розвиток відкритого банкінгу, посилення конкуренції, гіперперсоналізація кредитних продуктів, кредитування в режимі реального часу, підвищення рівня фінансової безпеки, посилення кіберстійкості, фінансова інклюзія, цифрові інструменти реструктуризації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про банки та банківську діяльність: Закон України № 2131-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 15 травня 2026 р.)
2. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 15 травня 2026 р.)
3. Про споживче кредитування: Закон України від 15.11.2016 р. № 1734-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 15 травня 2026 р.)
4. Гроші та кредит : підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та Г 86 ін.] ; за наук. ред. М. І. Савлука. 6-те вид., перероб. і доп. К. : КНЕУ, 2011. 589,
5. Деркач Ю. Б., Заєць Д. В. Банківське споживче кредитування: тенденції розвитку в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2025. № 4. С. 46–54. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Naykvo_2025_4_8 (дата звернення 21.04.2026)
6. Дубина М., Кравченко А. Сутність ринку незабезпеченого споживчого кредитування, його структура та особливості функціонування. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 3. С. 165-175. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prpu_2021_3_19(дата звернення 21.04.2026)
7. Жарікова О. Б., Пащенко О. В., Гребенюк Т. А. Ринок іпотечної нерухомості: кредитування домогосподарств комерційними банками України під час воєнного стану. *Економіка і управління бізнесом*. 2024. Vol. 15, № 1. С. 110–124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/biagbu_2024_15_1_9 (дата звернення 21.04.2026)
8. Забаштанська Т. В., Тарасенко О. О., Попов С. В. Вплив маркетингових інструментів на розвиток споживчого кредитування в Україні. *Науковий вісник Полісся*. 2024. № 1. С. 484–502. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2024_1_34 (дата звернення 21.04.2026)

9. Звіт про фінансову стабільність, грудень 2025 року.
https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H2.pdf?v=17 (дата звернення 21.04.2026)
10. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
11. Колесніченко В.Ф. Гроші та кредит: навчальний посібник. Харків: Вид. ХНЕУ, 2008. 370 с.
12. Котенко У. М. Трансформація банківського споживчого кредитування в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2024. № 8. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2024_8_92 (дата звернення 21.04.2026)
13. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім Національного банку України). URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-financial>. (дата звернення 21.04.2026)
14. Кужелєв М. О., Нечипоренко А. В. Розвиток ринку споживчого кредитування в умовах воєнного стану *European scientific journal of economic and financial innovation*. 2024. № 2. С. 156-165. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esjefi_2024_2_18 (дата звернення 21.04.2026)
15. Кужелєв М. Цифровізація як чинник формування конкурентних переваг банківських установ на ринку споживчого кредитування України. *Науковий вісник Полісся*. 2025. №2 (31). С. 445–457. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-445-457](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-445-457) (дата звернення 21.04.2026)
16. Лагутін В.Д. / Кредитування: теорія і практика: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. і доп. К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. 215 с.
17. Лобко О., Мурашківська І. Система банківського кредитування домогосподарств: сутність та особливості функціонування в умовах цифрової економіки. *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 2. С. 289–305. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2023_2_21 (дата звернення 21.04.2026)

18. Мостовенко Н. А. Кредитний менеджмент [Текст] : Навчальний посібник / Н. А. Мостовенко, Т. І. Коробчук. Луцьк : ВолиньполіграфТМ, 2016. 280 с.
19. Моташко Т. П., Перхайло С. П. Банківське споживче кредитування в Україні в умовах війни: сучасні тренди та ризики контрагентів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 6. С. 176-185. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2024_6_29(дата звернення 21.04.2026)
20. Мурашківська І., Барилко А. Теоретичні положення здійснення банківського кредитування домогосподарств. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023. № 4. С. 325–337. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2023_4_29 (дата звернення 21.04.2026)
21. Обсяги активних операцій та частка непрацюючих активів URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist>(дата звернення 21.04.2026)
22. Показники банківської системи. URL: <https://bank.gov.ua> (дата звернення 21.04.2026)
23. Роговий А., Євтушенко Ю. Розвиток банківського кредитування домогосподарств в умовах цифрової трансформації ринку фінансових послуг та макроекономічної нестабільності. *Науковий вісник Полісся*. 2023. № 2. С. 238–248. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2023_2_17 (дата звернення 21.04.2026)
24. Садовничий В. Кредити підбираються до стелі. URL: <https://banksrating.com.ua/analytics/forpersonal/kredyty-pidbyrayutsya-do-steli/>
25. Світлична В. Ю. Гроші і кредит : підручник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191 с.
26. Стечишин Т. Б., Луців Б. Л. Банківська справа: навчальний посібник. 2-ге вид. випр. і доповн. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 404 с
27. Тарасенко А. В., Пентелейчук М. Г., Белінський Ю. А. Сучасний стан розвитку споживчого кредитування в Україні. *Науковий вісник Полісся*.

2024. № 1. С. 387–407. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2024_1_27 (дата звернення 21.04.2026)

28. Харабара В. М., Грешко Р. І., Харабара В. І. Споживчий кредит у доходах домогосподарств України. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2023_6_23 (дата звернення 21.04.2026)

29. Офіційний сайт А-банку. URL: <https://a-bank.com.ua/>

30. Digital lending 101: What are digital bank loans and how are they changing the industry. URL: <https://stripe.com/resources/more/digital-lending-101-how-its-changing-the-banking-and-loan-servicing-industry> (дата звернення 21.04.2026)

Додаток А

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

на кінець дня 31 грудня 2024 р. (у тисячах гривень)

	Примітки	31 грудня 2024	31 грудня 2023
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти	11	11 942 053	12 703 593
Кредити та заборгованість банків	12	-	826 727
Кредити та заборгованість клієнтів	12	15 828 835	8 567 591
Інвестиції в цінні папери	13	3 654 677	920 970
Інвестиційна нерухомість		13 693	12 650
Відстрочені податкові активи	10	-	6 577
Нематеріальні активи за винятком гудвілу	14	91 268	82 436
Основні засоби	14	332 148	250 703
Активи в формі права користування (оренда)	15	125 198	82 279
Інші фінансові активи	16	2 331 080	1 518 353
Інші нефінансові активи	16	88 418	85 826
Необоротні активи, утримувані для продажу		861	2 371
Загальна сума активів		34 408 231	25 060 076
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Кошти банків		99 621	91 217
Кошти клієнтів	17	28 596 912	20 263 717
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії		49 165	26 309
Забезпечення винагород працівникам		64 918	50 999
Інші фінансові зобов'язання	18	1 168 510	1 168 278
Інші нефінансові зобов'язання	18	77 406	81 069
Поточні податкові зобов'язання з податку на прибуток		541 284	438 373
Відстрочені податкові зобов'язання	10	49 422	28 913
Загальна сума зобов'язань		30 647 238	22 148 875
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ			
Статутний капітал	19	2 115 686	1 514 505
Нерозподілений прибуток		1 170 603	984 748
Емісійний дохід		41	41
Результат від операцій з акціонером	19	165 000	165 000
Резерви та інші фонди банку	19	206 282	172 106
Резерв переоцінки основних засобів		21 142	17 450
Резерв зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів		82 239	57 351
Усього власного капіталу		3 760 993	2 911 201
Усього зобов'язань і власного капіталу		34 408 231	25 060 076

Додаток Б

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «АКЦЕНТ-БАНК»
Фінансова звітність за рік, що закінчився 31 грудня 2024 р.

ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ І ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД
за рік, що закінчився 31 грудня 2024 р. (у тисячах гривень)

	Примітки	2024	2023
Дохід від звичайної діяльності		8 532 451	5 656 731
Процентні доходи	4	6 198 346	4 143 331
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	4	6 144 196	4 069 773
Інші процентні доходи	4	54 150	73 558
Комісійні доходи	5	2 262 426	1 452 528
Інші доходи	6	71 679	60 872
Процентні витрати	4	(1 918 593)	(1 437 791)
Комісійні витрати	5	(1 547 269)	(1 168 862)
Інші витрати	6	(11)	(4 596)
Чистий прибуток/збиток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		-	(74)
Чистий прибуток/збиток від операцій з іноземною валютою		315 903	595 693
Чистий прибуток/збиток від переоцінки іноземної валюти		(39 394)	(41 960)
Чистий прибуток/збиток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості		1 043	704
Доходи (витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		(166)	43
Збиток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності, визначені згідно з МСФЗ 9	12	(688 999)	(284 196)
Інші прибутки/збитки	6	(976)	(1 111)
Витрати на виплати працівникам	7	(1 134 050)	(989 505)
Витрати зносу та амортизації	8	(175 379)	(127 057)
Інші адміністративні та операційні витрати	9	(1 620 391)	(1 135 949)
Збиток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності для нефінансових активів	12, 16	(561)	211
Прибуток (збиток) від операційної діяльності		1 723 608	1 062 281
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		230	(333)
Прибуток (збиток) до оподаткування		1 723 838	1 061 948
Витрати на сплату податку (доходи від повернення податку)	10	(903 320)	(581 071)
Прибуток (збиток) за рік		820 518	480 877
Інший сукупний дохід:			
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування:</i>			
Інший сукупний дохід, після оподаткування, прибутки (збитки) від інвестицій в інструменти капіталу	10, 13	24 888	10 684
Інший сукупний дохід, після оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки основних засобів	10, 14	4 386	1 828
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, після оподаткування:</i>			
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, після оподаткування	10, 13	-	(671)
Коригування перекласифікації фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, після оподаткування	10, 13	-	24
Чистий інший сукупний дохід за рік за вирахуванням податку на прибуток		29 274	11 865
Усього сукупного доходу за рік		849 792	492 742
Прибуток на одну акцію, у гривнях	20	32,67	19,15

Ця річна фінансова звітність була затверджена управлінським персоналом 10 квітня 2025 р. і підписана від імені:

Ю.В. Кандлауров
Голова Правління

Н.О. Конопіля
Головний бухгалтер

Примітки, що додаються, є складовою частиною фінансової звітності.

Додаток В

Примітки до фінансової звітності

12. Кредити та заборгованість банків та клієнтів

У таблицях нижче наведено кредитний портфель Банку за класами кредитів на 31 грудня 2024 р. та 31 грудня 2023 р.

	<u>31 грудня 2024</u>		
	Валова балансова вартість	Резерви під очікувані кредитні збитки	Балансова вартість
Кредити фізичним особам	17 362 399	(2 172 614)	15 189 785
Кредитні картки	10 466 583	(953 239)	9 513 344
Споживчі кредити фізичним особам	5 142 317	(516 193)	4 626 124
Автокредитування фізичних осіб	416 086	(14 232)	401 854
Фінансовий лізинг фізичним особам	123 386	(40 403)	82 983
Іпотечне кредитування	116 136	(113 865)	2 271
Інші кредити фізичним особам	1 097 891	(534 682)	563 209
Кредити юридичним особам	786 751	(147 701)	639 050
Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	18 149 150	(2 320 315)	15 828 835

	<u>31 грудня 2023</u>		
	Валова балансова вартість	Резерви під очікувані кредитні збитки	Балансова вартість
Кредити фізичним особам	10 593 642	(2 571 780)	8 021 862
Кредитні картки	6 507 005	(1 526 109)	4 980 896
Споживчі кредити фізичним особам	2 622 086	(438 003)	2 184 083
Автокредитування фізичних осіб	249 996	(7 991)	242 005
Фінансовий лізинг фізичним особам	198 081	(42 138)	155 943
Іпотечне кредитування фізичних осіб	104 266	(100 728)	3 538
Інші кредити фізичним особам	912 208	(456 811)	455 397
Кредити юридичним особам	691 602	(145 873)	545 729
Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	11 285 244	(2 717 653)	8 567 591

	<u>31 грудня 2022</u>		
	Валова балансов а вартість	Резерви під очікувані кредитні збитки	Балансов а вартість
Кредити фізичним особам	8 738 511	(3 772 932)	4 965 579
Кредитні картки	5 183 273	(2 079 113)	3 104 160
Споживчі кредити фізичним особам	2 282 935	(1 219 171)	1 063 764
Автокредитування фізичних осіб	148 705	(19 257)	129 448
Фінансовий лізинг фізичним особам	323 821	(56 881)	266 940
Іпотечне кредитування фізичних осіб	100 853	(95 335)	5 518
Інші кредити фізичним особам	698 924	(303 175)	395 749
Кредити юридичним особам	693 889	(143 056)	550 833
Усього кредитів та заборгованості клієнтів, які обліковуються за амортизованою собівартістю	9 432 400	(3 915 988)	5 516 412